КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 130 (5991). 6 июль, 1977 йил ⊙ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегациясининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг 1977 йил 21—23 июнь кунлари Варшавада ўтказилган XXXI мажлиси якунлари тўғрисидаги ҳисоботини кўриб чиқдилар.

Шу нарса мамнуният билан қайд этилдики, бўлиб ўтган сессия Улуғ Октябрь социалистик революциясининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятига XX асрнинг социализмга ўтиш даврини очган энг асосий воқеаси деб баҳо беришда қардош мамлакатлар якдил эканликларини намойиш қилди. Сессия янги жамият қурилишининг умумий қонуниятларини ижодий қўллаш соҳасида, социализм мамлакатларининг марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасида КПСС ва бошқа қардош партиялар орттирган тажрибанинг аҳамияти муҳимлигини тасдиқлади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг XXXI мажлисидаги совет делегациясининг фаолиятини маъқуллаб, ҳамкорликнинг узоқ муддатли тармоқ программаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг хўжалик соҳасидаги ҳамжиҳатлигини кучайтириш, коммунистик ва ишчи партияларнинг съездлари ўртага қўйган социал-иқтисодий вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, социалистик ҳамдўстликнинг моддий негизларини мустаҳкамлаш учун принципиал жиҳатдан муҳимлигини таъкидладилар. Тармоқ программаларини тузиш давомида аниқланган энг муҳим иқтисодий программаларнинг биргаликда ҳал этилиши мамлакатларнинг келгуси ва шундан кейинги беш йилликларга мўлжалланган халқ хўжалик планларини ишлаб чиқиш ва мувофиқлаштириб олиб бориш учун зарур базани кенгайтириши уқтириб ўтилди.

Муътабар совет органларига сессия қарорларининг тўла-тўкис ва ўз вақтида бажарилишини таъминлайдиган зарур тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилди.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

ТОШКЕНТЛИКЛАР ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИГАН ҚУШИМЧА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЗЕРВЛАРИНИ АНИҚЛАШ ВА ИШГА ТУШИРИШ УЧУН КИРИШДИЛАР

ТОШКЕНТЛИКЛАР... Уларни ҳақли равишда қуёшли ўлкамиз меҳнаткашлари социалистик мусобақасининг пешқадамлари деб ҳисоблашишади. Ўзбекистон пойтахтининг коммунистлари партия мамлакат олдига, республика олдига, шаҳар олдига қўяётган вазифаларни чуқур тушуниш, уларни бажариш учун юксак масъулиятни ҳис этиш билан доим ажралиб туришади. Тошкент меҳнаткашлари жанговар авангардининг катта хизмати шундаки, меҳнат коллективлари тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаб, ўнинчи беш йилликни меҳнатда янги кўрсаткичлар билан бошладилар. Шаҳар саноати 1976 йил давлат планини муддатидан илгари 21 декабрда бажарди, топшириқдагидан ташқари салкам 100 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми олдинги йилдагига нисбатан 8,8 процент ошди, бу ўсишнинг 85 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди. Янги беш йилликнинг биринчи йилидаги фидокорона меҳнат муносиб мукофот билан тақдирланди: Тошкент шаҳрига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Пойтахтимиз меҳнаткашлари янги беш йилликнинг иккинчи йилида — Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи йилида ҳам фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Саноат корхоналарининг коллективлари биринчи ярим йиллик давлат планини муддатидан илгари бажариб, пландагидан ташқари салкам 42 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Бу меҳнат коллективларининг юбилей йилини муносиб нишонлаш ва КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига жавобан янги юксак марраларни эгаллашга қатъий бел боғлаганликлари натижасидир.

Мамлакатимиз янги Конституцияси лойиҳаси муҳокама қилинаётган кунларда тошкентликларнинг ижодий активлиги ва ташаббускорлиги янада авж олди. Шаҳар меҳнат коллективларида «Сафимизда бирорта ҳам қолоқ бўлмасин», «Самарали, сифатли ишлайлик» шиори остида бошланган ҳаракатни ривожлантириш бўйича кенг кўламда ишлар олиб борилмоқда. Беш йиллик топшириқларини 2,5-3 йилда бажаришга қарор қилган республикамиз саноатининг 14 ва қурилишининг 15 илғор ишчилари бошлаган ташаббус издошлари сафи тобора кенгаймоқда.

«Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташкенткабель» ва В. И. Ленин номли электрон техника заводлари партия ташкилотлари ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар юбилей йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришга ёрдам берадиган қўшимча ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш бўйича тадбирлар комплексини ишлаб чиқишди.

Бу тадбирлар ана шу уч корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг коллектив ижодкорлиги, партия ташкилотлари, барча коммунистларнинг катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасидир. Бу тадбирларда ишлаб чиқаришни техник такомиллаштириш суръатларини тезлаштириш ва меҳнатни илмий уюштириш, сермеҳнат жараёнларни, юк ортиш-тушириш ва бошқа ёрдамчи ишларни механизациялашни жорий қилиш планларини муддатидан илгари бажариш назарда тутилган. «Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси цехларида иккинчи ярим йилликда технологик жараёнларни автоматлаштириш ва механизациялаш бўйича 87 тадбирни амалга ошириш, қуйилмани қолиплашни комплекс механизациялашни туgallашга қарор қилинди. Рақамли-программали бошқариладиган станоклар паркини икки баравар кенгайтириш планлаштирилди. «Ташкенткабель» заводида кабель симларига изоляция қоплаш учун қатор юксак унумли линияларни ишга тушириш, телефон кабеллари симлари тайёрлаш учун учта поток линияни реконструкция қилиш, бунда сим чўзиш машиналарини алмаштириш, ўраш машиналарини, алюминий ва мисни куйдирувчи янги печларни ишга тушириш ҳамда бош корхонада ва унинг филиалларида техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган бошқа ишларни амалга оширишга қарор қилинди. Электрон техника заводи цехларида ҳам ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан такомиллаштиришнинг катта программасини амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, сменалараро ва кунлаб бекор туриб қолишларни бартараф этиш, станок паркидан фойдаланиш самарадорлигини янада ошириш, асбоб-ускуналарнинг сменали коэффициентини кўпайтириш, хомашё, материаллар, ёқилғи ва электр энергия иқтисод қилиш, маҳсулот сифатини ошириш ҳисобига маҳсулотни бир меъёрда ишлаб чиқаришга эришишга қаратилган қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда. Қўшимча илғор тажриба мактаблари ташкил этилмоқда. Биргина электрон техника заводида 75 та шундай мактаб ташкил этилади, бу мактабларда ишчилар «Касби бўйича моҳир» конкурси ғолиблари тажрибасини ўрганадилар. Ишчилар ва инженер-техник ходимлар малакасини ошириш курслари тармоғи кенгаймоқда. Мураббийлик ҳаракатини кенгайтиришга катта эътибор беріляпти.

Тошкент кабель заводи ходимларининг етакчи цехларда резервларни қидириб топиш ва фан, техника ютуқларини, илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилишни тезлаштириш билан шуғулланадиган ижодий бригадалар ҳамда жамоатчи бюролар ташкил этишга қарор қилганликлари эътиборга моликдир. Тўқимачилик машиналари яратувчилар ҳам мастернинг ишлаб чиқаришдаги роли ва масъулиятини оширишга қаратилган қатор тадбирларни амалга оширишни планлаштирмоқдалар.

Учала корхона партия ташкилотлари социалистик мусобақага раҳбарликни кучайтириш, унинг кенг ошкоралигини, натижаларни таққослашни, моддий ва маънавий рағбатлантиришларнинг ролини ошириш, меҳнат беллашуви иштирокчиларининг унумли ва сифатли ишлаши учун қулай шароитларни яратишга алоҳида эътибор бермоқдалар. «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида заводлар, цехлар ўртасидаги мусобақа шартлари қайта кўриб чиқилди. Бу шартларга коллективнинг қолоқ ишчиларга, бригадалар ва участкаларга ёрдам бериш бўйича қандай иш қилаётганликлари кўрсаткичлари ҳам киритилди. Мусобақа натижаларини якунлашда иш нормасини бажармаётган ишчиларнинг сони ҳам ҳисобга олинади. Тошкент кабель заводида меҳнат беллашуви самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирлардан яна бири — мураббийлар билан шогирдлар ўртасида мусобақа ташкил этишга қарор қилинди.

Партия ташкилотлари томонидан қўшимча резервларни қидириб топиш ва ишлаб чиқаришга жорий қилиш бўйича тадбирлар комплексини амалга ошириш қуйидаги ютуқларга эришиш имконини беради:

— «Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи 1977 йил давлат планини 25 декабргача бажаради ва пландагидан ташқари 800 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради;

— Тошкент кабель заводи коллективи йиллик планни 27 декабргача бажаради ва пландагидан ташқари 2.500.000 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради;

— В. И. Ленин номли электрон техника заводи коллективи йиллик планни 28 декабргача бажаради ва пландагидан ташқари юзларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

«Узбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент кабель ва В. И. Ленин номли электрон техника заводи партия ташкилотларининг бу тадбирларини Тошкент шаҳар партия комитети маъқуллади. Саноат, транспорт, алоқа корхоналари, қурилиш ташкилотлари партия ташкилотларига коллективларнинг ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини қидириб топиш ҳаракатида фаол иштирок этишини таъминлаш таклиф этилди. Барча участкаларда ишлаб чиқаришни техник такомиллаштиришни тезлаштириш, меҳнатни илмий уюштиришни жорий қилиш планларини муддатидан илгари бажариш учун ишни авж олдириб юбориш лозимлиги уқтирилди. Иш вақтининг бекорга йўқолишига чек қўйиш, моддий-техника таъминотини аниқ ташкил этиш, ишлаб чиқариш барча участкаларининг бир меъёрда ишлаши таъминланиши лозим.

Қарорда партия ташкилотлари шаҳардаги барча меҳнат коллективлари томонидан юбилей йили планлари ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши устидан кундалик назоратни ўрнатишлари, шаҳарда бирорта ҳам қолоқ бригада, участка, цех, корхона бўлмаслигини таъминлашлари лозимлиги кўрсатиб ўтилди. Партия ташкилотларининг маъмурият хўжалик фаолияти устидан назорат қилиш ҳуқуқидан тўлароқ фойдаланиш зарур.

Тошкент шаҳар партия комитети социалистик мусобақага партия раҳбарлигини ҳар томонлама яхшилаш, ёшларга партия таъсирини кучайтиришнинг муҳим формаларидан бири бўлган мураббийлик ҳаракатини янада авж олдириш, ёшларнинг профессионал маҳоратини ошириш вазифасини ҳал қилиш, уларда меҳнатга ҳурмат ва меҳр, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга интилиш кўникмаларини тарбиялашга эътиборни кучайтириш лозимлигини таъкидлади.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларига социалистик мажбуриятларнинг бажарила боришини ўзаро текшириш вақтида ишлаб чиқаришнинг янги резервларини аниқлаш, улардан қандай фойдаланилаётганлигига алоҳида эътибор бериш таклиф этилди.

[«Правда Востока», 5 июль].

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИ ДАВЛАТЛАРИ ПАРЛАМЕНТ АЪЗОЛАРИ УЧРАШУВИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Варшава шартномаси давлатлари парламент аъзолари учрашувининг қатнашчиларини самимий табриклайман.

Сизларнинг учрашувингиз халқаро муносабатларни демократик негизларда қайта қуриш жараёни тобора кучайиб бораётган, кескинликни юмшатиш эса жаҳон сиёсатида устун тенденция бўлиб қолаётган бир вазиятда ўтмоқда.

Кескинликни юмшатиш ва тинч ҳамкорлик йўлидан олға силжишда қардош социализм мамлакатлари авангардлик ролини ўйнамоқдалар. Тинчлик билан социализм бир-биридан ажралмас эканлигини, халқлар социалистик давлатлар ҳамдўстлигида мустаҳкам ва одилона тинчликнинг энг изчил ва матонатли ҳимоячисига эга бўлганликларини тарихий ривожланишнинг бутун бориши яққол кўрсатди.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг кейинги йилларда бошлаб берган кўпгина ташаббуслари «совуқ уруш»ни бартараф этишга кўмаклашди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг чақирилиши ва муваффақиятли ўтказилиши кўп жиҳатдан социалистик мамлакатларнинг изчил тинчликсеварлик ва конструктив сиёсати билан боғланган.

Халқаро вазиятда катта-катта ижобий силжишларга эришилди. Бироқ, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш каби Европадаги тинчликни мустаҳкамлаш иши ҳам ҳамон реакция ва милитаризм кучлари вужудга келтираётган кўпгина қийинчиликларга дуч келмоқда. Шу боисдан ҳам қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва уруш хавфини камайтириш, тинч ҳамкорликнинг кескинликни юмшатишни моддийлаштиришга кўмаклашадиган ҳамма формаларини ривожлантириш манфаатлари йўлида янги-янги куч-ғайратлар сарфлаш зарур.

Социалистик давлатларнинг парламентлари ва парламент аъзолари ана шу олижаноб вазифаларни ҳал этишда катта роль ўйнай олишларига аминман. Ўз халқларининг мухтор вакиллари, шу халқлар суверен хоҳиш-иродасининг, эзгу орзу-умидлари ва манфаатларининг чин ифодачилари бўлган сизлар учун ер юзида тинчликни ҳимоя қилишдан ҳам фахрлироқ ва масъулиятлироқ иш йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Сизларнинг учрашувингиз Нева бўйидаги қаҳрамон шаҳарда, улуғ Ленин номидаги шаҳарда ўтмоқда. Бундан олтмиш йил муқаддам шу шаҳардан барча халқларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушувчи ташқи сиёсатга асос солган сулҳ тўғрисидаги тарихий Декрет янграб эшитилган эди. Давлатимизнинг Асосий қонунида энди Конституциянинг принципи сифатида эълон қилинаётган бу сиёсатга советлар мамлакати ҳамиша амал қилиб келди ва қатъият билан амал қилаверади.

Сизларнинг учрашувингиз самарали натижалар беришига, қардош халқларнинг сиёсий алоқаларини чуқурлаштиришга хизмат қилишига, халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш учун, тинчлик иши учун курашда социалистик давлатларнинг самарали равишда баҳамжиҳат ҳаракат қилиши энг зарур масалаларини муҳокама қилишга имкон беришига ишончим комил!

Л. БРЕЖНЕВ.

ИЛҒОР ҒАЛЛАКОРЛАРГА — БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш, давлатга ғалла сотиш, уруғлик фондларни жамғариш ва ғаллани ташиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва автоколонналар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1977 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министлар Советининг кўчма Қизил байроғи шу жумладан Тошкент область **Қуйи Чирчиқ** районига берилди (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Саидхўжаев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Шек**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Баҳодиров**, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори ўртоқ **Ранмқулов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Югай**). Район бошоқли дон экинлари ўрим йиғимини июнь ойининг учинчи ўн кунлигида туgallаб, давлатга ғалла сотиш топшириғини 101 процент бажарди, эҳтиёжни тўла қондирадиган миқдорда уруғлик ғамлаб қўйишни таъминлади.

МУСТАҲКАМ ОЗУҚА БАЗАСИНИ ЯРАТАЙЛИК

ЧОРВАЧИЛИКНИНГ мустаҳкам озуқа базасини яратиш ва чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, асосан, ёз ойларида қилинадиган ишлар сифатига боғлиқдир. Кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу йил ҳавонинг қуруқ келганлиги ва сув танқислигини ҳисобга олган ҳолда етарли миқдорда озуқа жамғариш учун мавжуд барча резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Область бўйича 1 июлгача 388,9 минг тонна ёки мажбуриятга нисбатан 68,2 процент дағал хашак тайёрланди, 262,9 минг тонна ёки мажбуриятга нисбатан 97,4 процент сенаж бостирилди. Областдаги 8 район — Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод, Бўка, Калинин, Қуйи Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районларида сенаж бостириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар тўла бажарилди.

Ҳозиргача 8137 тонна, яъни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1200 тонна кўп витаминли ўт уни тайёрланиб, топшириқ 40,7 процентга бажарилди. Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Орджоникидзе ва Пискент районлари хўжаликлари бу соҳадаги топшириқни 42—47 процентга етказиб бажардилар. Мўл озуқа тайёрлашда Ангрен, Чирчиқ, Янгийўл ва Тошкент шаҳарлари меҳнаткашлари чорвадорларга катта ёрдам бермоқдалар.

Ўзаро мусобақадош районларда озуқа тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги қуйидаги жадвалда яққол кўриниб турибди.

1 ИЮЛГАЧА ТАЙЁРЛАНГАН ОЗУҚА

Биринчи устун — дағал хашак, иккинчи устун — сенаж.

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида).

Калинин	77,2	115,6
Калинин	—»—	—»—
Ўрта Чирчиқ	72,0	100,6
Оққўрғон	71,8	100,0
Пискент	70,8	89,9
Пискент	—»—	—»—
Қуйи Чирчиқ	69,8	100,0
Оҳангарон	66,7	105,0
Оржоникидзе	67,7	80,4
Тошкент	64,8	85,1
Янгийўл	60,2	100,2
Бўка	70,8	108,4
Чиноз	64,0	89,9
Бекобод	70,1	104,9
Юқори Чирчиқ	59,4	83,9
Бўстонлиқ	54,0	98,4

Шу билан бир қаторда айрим районлар, колхозлар ва совхозларда озуқа тайёрлаш сурьати жуда суст бораётир. Оққўрғон, Оҳангарон, Ўрта Чирчиқ, Пискент ва Тошкент районларида июнь ойининг учинчи ўн кунлигида тайёрлов суръати 2,5—4,6 процентгача пасайиб кетди. Бу районларда ишнинг сусайтириб юборилганлиги ўтган обзорларда ҳам бир неча бор қайд қилинган эди. Бироқ, қолоқ хўжаликларнинг раҳбарлари партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари танқидларидан тўғри хулоса чиқариб олмай, озуқа жамғариш суръатларини жадаллаштириш юзасидан амалий чоралар кўрмаётирлар. Ҳолбуки, бу район ва хўжаликларда резерв ва имкониятлар етарлидир.

Ҳозирги ғанимат кунларда ҳар бир район, колхоз ва совхозларда хашак ўриш бўйича конкрет тадбирлар белгилаш, техниканинг тўла қувват билан янада самаралироқ ишлашига эришиш, озуқа жамғариш ишига қўшимча ишчи кучлари сафарбар этиш кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифадир. Ҳар бир кун, ҳар бир соатнинг қадрига етиб, беда ҳосилини қисқа муддатларда йиғиштириб олиш ва зудлик билан суғориш, қамиш ва шу сингари дағал хашакларни ўриш, кўплаб сомон тўплаш, шунингдек, бу ишларда исрофгарчиликка йўл қўймаслик зарур.

Айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сув танқислигини баҳона қилиб, озуқа экинлари экилган майдонларни мутлақо суғормаётирлар. Бу кўплаб озуқани йўқотишга олиб келади. Бундай ноўрин хатоларга йўл қўйиш мутлақо мумкин эмас. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам озуқа экинларини обиҳаётга қондириш имкониятларини излаб топмоқ лозим.

Ҳақиқатан ҳам айни кунларда қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зиммасида жуда масъулиятли вазифалар турибди. Чорвачиликни мўл озуқа базаси билан таъминлаш вазифасининг муваффақиятли ҳал этилиши биринчи галда уларнинг фидокорона меҳнатларига боғлиқдир. Шунингдек, озуқа жамғариш ва тайёрлаш, чорва қишловига намунали тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган ҳар бир масала партия комитетлари, Совет ва қишлоқ хўжалик органларининг доимий диққат марказларида турмоғи зарур.

М. МУЛЛАЕВ,
область халқ контроли комитетининг раиси.

ХАСКОВОЛИК МЕҲМОНЛАР ТОШКЕНТДА

Республикамиз пойтахтига Болгария Халқ Республикаси Хасково округининг касаба союз делегацияси келди. Делегация составида Хасково округ касаба союзлари Советининг секретари Анжел Петров ва Димитровград химия комбинати касаба союз комитетининг раиси Кольо Киров бор.

Кеча Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов болгар дўстларни қабул қилди. У меҳмонларга областимиз меҳнаткашларининг ўнинчи беш йилликдаги вазифалари, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш соҳасида область касаба союзлари олиб бораётган ишлар, Тошкент области билан Хасково округи ишлаб чиқариш коллективлари ўртасидаги дўстона алоқаларни янада мустаҳкамлаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида сўзлаб берди.

Делегация аъзолари область касаба союз ташкилотининг иш тажрибаси билан танишиб, касаба союз активи билан учрашадилар, пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини бориб кўрадилар, Чирчиқ, Ангрен шаҳарларида, Қуйи Чирчиқ районининг Димитров номли колхозида бўладилар.

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхознинг далаларини айлансангиз кўнглингиз қувончга тўлади. Ғўзаларда гул ва кўсак кундан-кунга кўпаймоқда. СССР Конституцияси лойиҳасини якдиллик билан маъқуллаётган ўртоқ Исмат Беркинбоев бошлиқ бригада аъзолари ўзаро мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Суратда: бригада бошлиғи И. Беркинбоев (ўнгдан) ва механизаторлар А. Бўронбоев, А. Хакимов ўртоқлар культивациядан чиқарилган ғўзаларни кўздан кечирмоқдалар. Х. Аввалов фотоси.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТ ҚОМУСИ

ИНСОН ҲАҚИДА БУЮК ҒАМХЎРЛИК

РЕСПУБЛИКА меҳнаткашлари СССР янги Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилар эканлар, Октябрь социалистик революцияси совет гражданларига инъом этган, мамлакатимиз халқларининг бахт-саодати ҳақида ленинчи партиямиз меҳрибонлигининг яққол кўриниши бўлган улуғвор ҳуқуқлари тўғрисида ҳақли равишда фахрланиб гапирмоқдалар.

Конституция лойиҳасининг СССР гражданлари қариган чоғда моддий таъминот олиш ҳуқуқига эга эканликлари тўғрисидаги 43-моддаси ҳар бир Совет ватанпарварини албатта фахрлантиради. Социализм ғалаба қозонган мамлакатдагина меҳнат аҳли кексайиб қолган тақдирда жамият уни эътибор ва ёрдамдан четда қолдирмаслигига ишончи комил бўла олади. Гражданларнинг кексаликда таъминланиш ҳуқуқи республикада қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида сўзлаб беришни **ЎзТАГ мухбири** Ўзбекистон ССР социал таъминот министри **В. С. Содиқова**дан илтимос қилди.

Эндиликда социал таъминот учун, асосан пенсионерлар таъминоти учун республикамиз ҳар йили қарийб бир миллиард сўм сарфламоқда, деди министр.

Кейинги йилларда меҳнаткашларнинг айрим категориялари учун пенсиялар белгилаганда алоҳида имтиёзлар берилмоқда. Ўзбекистонда неча минглаб меҳнаткашларга пенсия одатдаги муддатидан беш йил илгари берилмоқда. Булар —шахтёрлар, тўқувчилар, металлурглар, химия саноати, транспорт, қурилиш ходимлари, Ватан уруши инвалидлари, механизатор аёллардир,

Шуни ҳам айтиш керакки, кейинги йилларда бундан бошқа яна бир қанча имтиёзлар жорий этилди. Пенсия тўғрисидаги қонунда ишлаб чиқариш ветеранларининг моддий фаровонлиги даражасини оширадиган муҳим ўзгаришлар киритилди. Аввало бу пенсионерларнинг баъзи категорияларига давлат нафақалари сақланиб қолган ҳолда қўшимча даромад қилиш ҳуқуқи берилганлигидан иборат. Республикада 170 минг киши шу ҳуқуқдан фойдаланмоқда. Улар ўзларининг соғлиқларига яраша енгил ишлар билан таъминланган бўлиб, пенсия билан бир қаторда иш ҳақи ҳам олмоқдалар. Бундай система пенсионерларнинггина эмас, давлатнинг ҳам манфаатларига мос тушади. Ахир дам олишга чиққанлар орасида катта ҳаёт ва ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган жуда яхши мутахассислар бор. Улардан ҳатто бир қисмининг ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этилиши ҳеч шубҳасиз жамият учун фойдалидир.

Корхоналар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари меҳнат фаолиятига қайтишни истаган пенсионерларга ёрдам бермоқдалар. Уларга ўзлари учун мақбул лавозимларни қидириб топишга кўмаклашмоқдалар, улар учун қисқартирилган иш куни белгиламоқдалар. Тошкентда маҳаллий саноат министрлиги системасида махсус халқ истеъмол моллари фабрикаси очилди, бу фабриканинг асосий участкаларида пенсиядаги ишлаб чиқариш ветеранлари ишламоқдалар.

Пенсионерларнинг анча қисми ҳар йили социал таъминот органлари ва касаба союз комитетлари номидан текин бериладиган путёвкалар билан курортларга, дам олиш уйларига, илгари ўзлари меҳнат қилган корхонанинг соғломлаштириш базаларига бориб дам олмоқдалар. Биринчи ва иккинчи группа Улуғ Ватан уруши инвалидларига, шунингдек шахсий пенсионерларга квартира ҳақи ва коммунал хизматнинг бошқа турлари учун тўланадиган ҳақ ярим миқдорда камайтирилган. Уларга шаҳар транспортидан текин фойдаланиш ҳуқуқи берилган. Улар текинга ёки жуда кам ҳақ тўлаб дори-дармон, ортопедик пойафзал, зарур протезлар оладилар. Республика социал таъминот органларининг қарорига биноан Ватан уруши инвалидларидан икки мингдан зиёд киши бу йил ўз ҳисобидан шахсий автомашина олишига ёрдам беради. Уруш ветеранларидан етти мингдан ортиқ кишига янги квартиралар берилди, 12 минг инвалиднинг уй-жойи текин ремонт қилинди.

Ҳамма капиталистик мамлакатларда ёлғиз қолган қариялар бошига оғир кулфатлар тушмоқда. Бизнинг мамлакатимизда эса аҳвол тамомила бошқача. Ҳозирги вақтда республикадаги 30 та интернат уйларида олти мингдан зиёд қария истиқомат қилмоқда. Шундай уйларнинг ҳар бирида шинам ётоқхоналар бўлиб, улар телевизор, ҳар хил ўйинлар, кутубхона, ошхона, даволаш кабинетлари билан таъминланган. Тажрибали медицина ходимлари интернатда истиқомат қилаётганларнинг сиҳат-саломатлигини ҳамиша кузатиб туради. Деярли барча интернат уйларда кўркам боғлар, унча катта бўлмаган ёрдамчи хўжаликлар бор. Шу беш йилликда яна 11 та шундай интернатни қуриш мўлжалланмоқда.

Бундан ўн икки йил муқаддам колхозчиларнинг пенсия таъминотига доир янги қоида жорий этилганди. Эндиликда колхоз ишлаб чиқаришининг юз минглаб ветеранлари шаҳар аҳолиси билан тенг шартлар асосида пенсия олмоқда. Қишлоқларда алоҳида хизмат кўрсатган 20 минг кишига колхоз правлениелари, партия ва жамоат ташкилотларининг таклифига биноан оширилган шахсий пенсиялар белгиланган.

Шу кунларда республика социал таъминот органлари кексалардан кўплаб мактублар олмоқда. Улар СССР янги Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида ўз фикрларини баён қилмоқдалар. Меҳнат ветеранлари мамлакатимиз ҳаётининг асосий қонунини қизғин ва якдиллик билан маъқуллаган ҳолда совет кишиларининг бахт-саодати тўғрисида тинмай меҳрибончилик қилаётганликлари учун жонажон партияга, унинг Марказий Комитетига, шахсан Леонид Ильич Брежневга чин юракдан ташаккур изҳор қилмоқдалар.

СТУДЕНТЛАР МАЪҚУЛЛАЙДИ

Мен ҳар эрта тонг университет томон борар эканман, қувончдан энтикаман. Атрофимдаги дўстларимнинг шодлиги меникидан минг чандон ортиқ. Ҳаммамиз бир оила фарзандларидек дорилфунунда таълим оламиз. Партия ва ҳукуматимиз бизнинг билим олишимиз учун барча шароитларни муҳайё этган. Бу эса Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги арафасида қабул қилинган янги Конституция лойиҳасида яна ўз ифодасини топди. Мен айниқса янги Конституция лойиҳасидаги «Социал ривожланиш ва маданият» бобини қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Бу бобда шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун шарт-шароит яратиб бериш, фан ва маданиятни ривожлантириш, халқ маорифи тўғрисида керакли фикрлар баён қилинган. Бу биз совет гражданлари учун катта ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Бу ғамхўрликка жавобан аъло ўқиш ва меҳнат қилиш билан жавоб берамиз.

Т. ДУСМАТОВ,
ТошДУ студенти.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университети студент ва ўқитувчилари барча совет кишилари қатори СССР янги Конституцияси лойиҳаси билан яқиндан танишмоқдалар. Факультетларда шу масалага бағишланган йиғилишлар, муҳокамалар бўлиб ўтмоқда. Суратда: журналистика факультети ўқитувчилари Конституция лойиҳасини муҳокама қилмоқдалар.

А. Қаюмов ва Т. Рўзматова фотоси.

Фаровонлигимиз дастури

«СОВЕТ кишиларининг эркин меҳнати ижтимоий бойликни кўпайтириш, халқнинг ва ҳар бир совет кишисининг фаровонлигини ошириш манбаидир...». Янги Конституция лойиҳасининг 13-моддасидаги ана шу мисралар хўжалигимиз аъзоларининг ҳам меҳнатларини ўзида умумлаштирган. Чунки тўкилган пешона теримиз дур бўлиб униб, колхозчиларимизнинг турмуши кун сайин гўзаллашиб боряпти.

Хўжалигимиз боғдорчилик, ғаллачилик ва чорвачилик билан шуғулланади. Партия - ҳукуматимизнинг тинимсиз ёрдами туфайли бу соҳаларда кейинги пайтларда кўпгина муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Механизация воситалари, фан-техниканинг илғор ютуқлари ишимизга унум киритаяпти. 1213 гектар экин майдонларимизнинг ҳосилдорлиги йил сайин ортиб бормоқда.

Тоғлиқ зонада жойлашган колхозимиз экономикасининг кўтарилиши узумчилик билан ҳам боғлиқ. Тажрибакор кексаларимиз ва олимларимиз ҳамкорликда яратган янги-янги нав узумлар довруғи кенг тарқалмоқда. Бултур узум етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни 122 процент қилиб уддаладик. Давлатга 480 тонна бошқа хилдаги мевалар сотиб, бу борада ҳам юзимиз ёруғ бўлди. 1205 гектар дон ва дуккакли экинлар майдонидан ҳам 18 центнердан ҳосил етиштирдик.

Меҳнатдан келган бойлик асосан халқ турмуш даражасини юксалтириш йўлида сарф қилинмоқда. Колхознинг қайбир хонадонига кирманг тўкинчилик, маъмурчиликнинг гувоҳи бўласиз. Кўпчилик оила ўз хусусий енгил машинасига эга. Телевизор, холодильник ва радиоприёмник сингари замонавий жиҳозларга қизиқиш тобора кучайиб бормоқда. Илғор боғдорчилик бригадасининг бошлиғи Неъмат Тошев, тракторчи Умар Бувабоев каби кишиларимизнинг уйида бўлганлар бунга ишонч ҳосил қилишади.

Конституция лойиҳасининг бошқа моддаларида ҳам кундалик ҳаётимиз, келажакда эришишимиз лозим бўлган улкан ҳажмдаги ишлар ва ютуқларимизни ҳис қилдик. Сабаби янги қонунимизнинг ҳар бир сатрида меҳнат кишиси, унинг ҳуқуқларини янада мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик акс этган.

Колхозимиз коммунистлари билан Конституция лойиҳасини алоҳида ўрганиб чиқдик. Ўз навбатида энди улар меҳнаткашлар ўртасида Конституция юзасидан тушунтириш ишларини олиб боришади. Партия ўқуви системасида яна икки соат шу ҳақда суҳбатлашмоқчимиз.

СССР Конституциясининг лойиҳаси коллективимиз аъзоларининг ҳам ғайрат-шижоатини жўш урдириб юборди. Халқ бахти, саодати йўлида қўйилган янги қадам сифатида адолатли қомусимизнинг юзага келтирилишига жавобан катта меҳнат кўтаринкилиги пайдо бўлди. Жун, пилла сотиш юзасидан социалистик мажбуриятимизни бажариб қўйдик. Бу йил далаларимизда 1665 тонна ғалла ҳосили етиштириш, шу жумладан 310 тонна маккажўхори сотиш, 656 тонна узум ва 487 тонна бошқа хилдаги мева-чева маҳсулотлари топшириш ниятидамиз.

Механизациялашиб бораётган чорвачилик комплексларимизни ривожлантириб, 120 тонна гўшт, 815 тонна сут етиштиришга сўз бердик. Буларнинг ҳаммаси янги Конституция яратилган қутлуғ йил — Октябрнинг 60 йиллигида зиммамиздаги шарафли вазифадир.

Озод АЪЗАМОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли колхоз партия комитетининг секретари.

БИЗНИНГ ТАКЛИФЛАР

ЯНГИ Конституция лойиҳасини халқимиз кенг муҳокама қилаётган айни кунларда кўп нарсалар ҳақида ўйлайсан, киши. Бир сўз билан янги Конституцияни «инсонпарвар Конституция» дегим келади. Одамларни улуғлаш, меҳнаткаш инсоннинг пешонасини силашдан ҳам катта ғамхўрлик бўлиши мумкинми? Қаерда инсонпарварлик бўлса, ўша ерда ғалабаларга эришилаверади.

Буни биз мамлакатимизда юз бераётган беқиёс ўзгаришлардан, жуда катта ғалабалардан кўриб, сезиб турибмиз. Шунинг учун бахт-иқбол йўлларимиз равшан белгилаб берилган янги Конституция лойиҳасини бутун Совет халқи зўр эътибор билан ўқиб, ўрганиб қизғин муҳокама қилмоқда. Янги Конституцияни қўллаб қувватлаш билан бирга, уни яна ҳам такомиллаштириш, яна ҳам конкретлаштириш тўғрисида ўз фикр ва мулоҳазаларини кенг баён қилмоқда. Биз ҳам айрим таклифларни ўртага ташламоқчимиз: Конституциянинг 36-моддасида турли миллат ва ирқларга мансуб совет гражданлари тенг ҳуқуқларга эгалиги қайд этилган. Бу ҳуқуқни таъминлаш йўллари кўрсатилган. Мен шу модданинг учинчи абзацининг охиридаги «адоватни ва камситишни ҳар қандай тарғиб қилиш» деган сўздан кейин «ошкора ёки билвосита миллатчилик қилиш, келгинди деб маҳаллийчилик қилиш қонунга мувофиқ жазоланади», дейилса яна ҳам яхши бўлади деб ўйлайман.

Бизнинг социалистик жамиятимизда ҳамма ижтимоий-фойдали меҳнат билан шуғулланиб кун кўриши керак. Совет кишилари Конституциянинг 13-моддасида кўрсатилган қоидаларни яхши биладилар. Унда ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша деган принципга амал қилинади. Конституциянинг 60-моддасида совет кишиларининг бурчлари, меҳнат интизомига бўйсунишлари, ҳалол меҳнат қилишлари қайд этилган. Лекин орамизда ижтимоий-фойдали меҳнат қилишдан қочиб, енгил-елпи кун кўришга интилувчи кишилар ҳам топилади. Колхоз ва совхозларда яшаб савдогарчилик билан шуғулланувчилар ҳам бор. Шунинг учун мен 60-модданинг охирига қуйидаги жумла қўшиб қўйилса мақсадга мувофиқ бўлар, деб ўйлайман. «Ижтимоий фойдали меҳнат қилмай турли ниқоб остида олиб сотарлик, чайқовчилик сингари ғайри қонуний ишлар билан шуғулланувчи кишилар қонунга мувофиқ жазоланади».

М. МАРАҲИМОВ,

Янгийўл районидаги «Партия XIX съезди» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ҚИШЛОҚ ЖАМОЛИНИ ОЧИБ

«КИШИЛАРНИНГ ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини энг тўлиқ қондириш социализмда ишлаб чиқаришнинг олий мақсадидир».

Кенг асфальт йўлдан янги барпо этилаётган Ильичев посёлкаси томон борар канмиз СССР янги Конституциясининг лойиҳасидаги шу гаплар беихтиёр хаёлга келади. Бу бежиз эмас, албатта. Йўлнинг икки томонидаги муҳташам турар-жой бинолари, кенг ва ёруғ кўчалар ҳамда бу жойларда истиқомат қилаётган оддий меҳнаткаш халқ ҳаётининг фаровонлиги дарҳақиқат энг демократик тузумнинг ёрқин намунасидир. Машинамиз қишлоқдан чиқиб, кенг яланглик ўртасидаги теп-текис йўлдан ғизиллаб боряпти.

— Яқин орада бу ерларни таниёлмайсиз, — дейди ҳамроҳим. — Бу ерда замонавий типдаги ажойиб посёлка барпо этилмоқда.

Ниҳоят, поселка қурилиши бошланган жойга етиб келдик. Катта йўлнинг шундоққина ёнбошидаги кўркам дарвозали, ойнаванд айвонли, сирти ганж билан пардоз берилган турар-жой бинолари киши кўзини қувнатади. Бу уйларнинг ичкариси эса ташқарисидан ҳам зебо. Бунда яшаш учун барча шароитлар муҳайё.

— Маълумки, ҳозирги пайтда қишлоқларда хутор системасини тугатиш бўйича катта ишлар қилинаяпти, — дейди қурилиш бош инженери Ж. Аҳмедов. — Совхозимизнинг ўнинчи беш йиллик учун тузилган бош планидаги янги посёлка қурилиши билан хутор системаси бутунлай тугатилади. Совхозимиз қиёфаси кундан-кунга кўркамлашиб бормоқда. Кейинги йилларда бирқанча йирик объектлар қуриб фойдаланишга топширилди. Айниқса, ихтисослашган сутчилик комплексининг ишга тушиши катта воқеа бўлди. Ҳозир қўли гул бунёдкорларимиз барпо этаётган Ильичёв посёлкаси совхозимизнинг энг гўзал ва обод жойларидан бири бўлиб қолади.

Посёлка қурилишига 23 миллион сўм маблағ ажратилган. Шу ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишларининг ҳаммаси ўнинчи беш йиллик охиригача амалга оширилади. Посёлка ўз ичига 450 та турар-жой биносини олади. Ҳозир фойдаланишга топширилган «қуёш» типидаги ўнта турар-жой биносида яшаётганлар мавжуд қулайликлардан ниҳоятда мамнун. Бундан кейин бунёд этиладиган «Ўзбекистон», «Ҳамкорлик», «Меҳнат» типидаги уйлар ўз лойиҳаси жиҳатидан бир-биридан кескин фарқ қилади. Жумладан, «Ўзбекистон» типидаги уй икки қаватли, икки квартирали, беш хоналидир. «Ҳамкорлик» бир қават, икки квартира, тўрт хоналидир. «Меҳнат» эса икки қават, икки квартира, олти хоналидир. Бу уйлар лойиҳалаштирилаётганда қишлоқ аҳолисининг турмуш шароитлари ҳар томонлама ҳисобга олинган. Шунингдек, табиий газ, иссиқ сув ва бошқа коммунал хизмат турлари билан тўла таъминланади.

Қурилиш бош планида 400 ўринли клуб, 624 ўринли мактаб бинолари, маданият уйи, универсал магазин, шифохона қад кўтариши ҳам назарда тутилган.

Посёлка бунёдкорлари социалистик мусобақани тобора қизитиб, вақтдан ўзиб меҳнат қилишяпти. В. Нейбергер ва У. Тугалов бошлиқ бригадаларнинг коллективлари «Тез ва соз қурайлик» шиори остида самарали меҳнат қилишяпти. Ғишт терувчилар Н. Галимова, Б. Акрамов, дурадгор В. Сафронов, пайвандловчи Н. Галимовлар шахсий мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 131-кўчма механизациялашган колонна бунёдкорлари қишлоқ жамолини очиш, совхоз ишчилари турмуш маданиятини юксалтириш борасида ана шундай фидокорона меҳнат қиляптилар.

Ҳ. ШЕРОВА,
Чиноз райони, «Партия XXIV съезди» совхози.

СССР янги Конституциясининг лойиҳасида СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига, яъни меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ҳақ тўланадиган ва гарантияланган иш олиш ҳуқуқига эга эканликлари таъкидланган. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-тўқув цехининг пешқадамлари (чапдан) Н. Ладаускиене, Р. Харитонова, З. Курбонова ва А. Бойколар ана шундай ўз меҳнатидан бахтини топган бахтиёрлардир. Уларнинг ҳар бири ҳозирги кунларда 1978 йилнинг биринчи квартали ҳисобига ишлашяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ЗАВОД ЦЕХИ ҚАЙТА ҚУРИЛМОҚДА

Тошкент химия-фармацевтика заводининг ампула цехи реконструкция қилина бошланди. Қайта қуриш чоғида янги автомат ва ярим автомат асбоб-ускуналар ўрнатилади. Бу эса заводни қайта қуриш катта программасининг бир қисмидир. Тўртинчи кварталда бу ерда янги инженерлик корпуси ишга тушади.

Химия-фармацевтика заводи ташкил этилгандан буён ўтган 35 йил мобайнида ноёб маҳсулот ишлаб чиқараётган замонавий корхонага айланди. Маҳсулот ҳажми шу вақт ичида 200 баравардан зиёд кўпайди. Ҳозирги қайта қуриш беш йиллик охирига бориб дори-дармонлар ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚАНИНГ ТАЪСИР КУЧИ

«Подъёмник» кўтарма транспорт ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йил сайин иш самарадорлигини ошириш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашда янги-янги меҳнат ғалабаларига эришмоқда. Бу эса корхонада янада мукаммал, юқори қувватли кўтарма кранлар ҳамда турли бошқа техника воситалари ишлаб чиқаришни таъминламоқда. Бугунги кунда бирлашмада тайёрланаётган машиналар халқ хўжалигининг турли тармоқларида оғир қўл меҳнатини енгиллаштириб келмоқда. Бу эса коллектив шуҳратига шуҳрат қўшмоқда.

Шу кунларда бирлашма ишчи-хизматчилари суръатга суръат қўшиб, баракали меҳнат қилмоқдалар. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган кун яқинлашган сари байрамни муносиб кутиб олиш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақа қизғин авж олмоқда. Ҳар бир цех, ҳар бир участка ва ҳар бир бригада план топшириқларини ортиғи билан бажаришга ҳаракат қилмоқда. «Подъёмник» заводи ишлаб чиқариш бирлашмасига айлангач, коллективнинг иш кўрсаткичлари янада яхшиланди. Ўтган йил охирларида Магнитогорск кўтарма кран заводи ҳамда «Подъёмник» корхонаси бирлаштирилди. Бирлашма дастлабки кунларданоқ сезиларли муваффақиятларга эриша бошлади. Шу йилнинг биринчи кварталида коллектив Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида учинчи ўринни эгаллади. Коллектив қўлга киритилган муваффақиятлар билан кифояланмай, янги ғалабаларга эришишга ҳаракат қилмоқда. Бу борада бирлашмада социалистик мусобақа ўтказишнинг янги прогрессив методлари қўлланиши яхши натижалар бермоқда.

Бирлашмада социалистик мусобақа натижаларини якунлаш муддатлари ва ғолибларга мукофотлар бериш тартиблари аниқ ишлаб чиқилди. Жумладан, цехлараро ҳамда участкалар ўртасидаги мусобақага ҳар ойда якун ясалади, цехларнинг ички мусобақалари эса ҳар ҳафтада якунланади. Ғолиб цех ва участкаларга коллектив ойлик иш ҳақи фондининг 1 проценти миқдорида, пешқадам бригадаларга эса ҳар 25 киши учун 100 сўм миқдорида пул мукофотлари берилади. Ишчилар мусобақасига ҳар ҳафтада якун ясалиб, ғолиб «Ўз касбининг устаси» номига сазовор бўлади ҳамда 15 сўмдан 30 сўмгача пул мукофоти олади.

Шуни айтиш мумкинки, мусобақаларни бу тартибда ўтказиш яхши натижа бермоқда. Масалан, В. Поздняков бошлиқ кўтарма кран араваларини йиғувчи комплекс бригада азаматлари 1977 йилнинг 1 квартал якунларига кўра Иттифоқдаги турдош корхоналар ўртасида «Энг яхши бригада» деб топилди ҳамда «Октябрь 60 йиллигига —60 зарбдор ҳафта» муобақасининг ғолиби бўлди. Металлконструкция цехининг слесари Г. И. Денисов Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг 1 босқичида ғолиб чиқди. Шу муносабат билан илғор слесарнинг номи СССР оғир ва транспорт машинасозлиги министрлигининг Меҳнат шуҳрати китобига ёзиб қўйилди ҳамда у пул мукофоти билан тақдирланди.

Заводда шонли Октябрь байрамини муносиб кутиб олиш юзасидан ўтказилаётган мусобақа қатнашчилари доимо пешқадамлар сафида. Жумладан, республикамизнинг 14 илғор ишчиси бошлаб берган ташаббусга қўшилган 16 машинасоз юқори кўрсаткичларга эришиш билан бирга ҳамкасбларини ҳам зарбдор меҳнат қилишга ундамоқда. Бу эса 7 ноябрь кунигача 3—3.5 йиллик шахсий топшириқларини бажаришга киришаётган ишчилар сонининг ошишига олиб келмоқда.

Ишлаб чиқариш бирлашмаси социалистик мусобақасининг беш ойига якун ясалди. Йил бошидан бери 5 миллион 180 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди, кўплаб кўтарма кранлар ва бошқа техника воситалари ишлаб чиқарилди. Асосий цехлар бўйича А. Н. Пискеев бошлиқ металлконструкция цехи, ёрдамчи ишлаб чиқаришлар ўртасида А. П. Власов раҳбарлигидаги ремонт-механика цехи коллективлари ғолиб деб топилди. Шуниси қувончлики, илғор коллективларнинг асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бирлашма Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажара олишини яққол тасдиқлаб турибди. Машинасозлар 7 ноябрь кунигача пландан ташқари 120 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш реализация қилиш ҳажмини 110 минг сўм ортиғи билан бажариш ҳамда 2 та электр кўприк кўтарма кранларини тайёрлаб бериш юзасидан олган мажбуриятларини зиёдаси билан адо этишларига ҳеч шубҳа йўқ.

М. МИРАЛИМОВ.

ЧЎЛ ЧЎПОНЛАРИ

Тожибой Юнусовнинг таржимаи ҳоли ўз ҳамкасбларининики сингари оддий. Бўзак қишлоғида туғилиб ўсган. Бу асл чўпон ёшлигидан бери фақат шу касбни ардоқлаб келади. 25 йилдирки, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай яйлов кезади.

— Бу йил ёғингарчилик ҳаддан ташқари кам бўлгани туфайли яйловларда ўт ўсмай қолди, — дейди уста чўпон. — Бунинг устига ҳаво иссиқ келиб, ўт-ўланлар майса ҳолида қуриб қолди. Бу бизни анча ташвишга солди. Чунки, эрта баҳорда олинган қўзилар кўкка тўймади. Витаминли озуқа билан етарли таъминланмади. Лекин ишни бўшаштирмадик. Қўлда тайёрланган озуқадан фойдаландик. Натижада қўзиларимиз соғлом ўсди. Семириши тезлашди.

Ҳақиқатан ҳам Тожибой ака ўзининг бой тажрибасини ишга солиб, қўзиларни тез ва соғлом ўстиришга эришди. Чўпон бу йилги қишловни намунали ўтказиш юзасидан ҳам анчагина ишларни қилиб қўйди. Икки йилга етадиган миқдорда хашак жамғармоқда. Совхоз дирекцияси бу ғайратли чўпоннинг ташаббусини қизғин маъқуллади. Техника ва транспорт воситалари билан ёрдам берди. Бошқа чўпонлар ҳам ҳамкасбларидан ўрнак олиб, ариқ четларидаги ғумай, тўқайдаги қамишларни ўриб, майдалаб, пресслаб, қўйишяпти. Отарлар ёнида ғарамлар кўпаймоқда.

Совхозда чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан бошланган мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Тожибой Юнусовнинг издошлари кўпайиб қолди. У билан мусобақадош Маматбек Парпиевнинг ҳаракати ҳам чакки эмас. Ҳар юз бош совлиқдан 130 бошдан қўзи олди. Сотихон Отаевнинг ҳар юз бош совлиқдан олган қўзиси 129 га етди. 22 йилдан бери чўпонлик қилаётган Қурбонқул ота Жонқўзиевнинг ҳалол меҳнатлари ҳақида ҳам фақат илиқ сўзлар айтиш мумкин.

Қишловга мўл озуқа жамғаришда шоферлар ҳам чўпонларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар Тошкентдаги ем тайёрлаш заводларидан озуқа ташиб келишаётир. Бироқ, Бўзаккача бўлган 130 километрлик масофага ҳар куни қатнаш осон эмас. Аммо илон изидек чўзилиб кетган қингир-қийшиқ йўллардан юраверib уларнинг кўзлари пишиб кетган. Тўғри, баъзан машиналар бузилиб ёки ёнилғиси тугаб қолиши холлари учраб туради. Бундай пайтларда улар бир-бирларига ёрдам беришиб, манзилга ўз вақтида етиб келишади. Олим Каримов, Эсали Тўлабоев, Ўринбой Маҳмудхонов, Аҳад Расулов сингари тиниб-тинчимас шоферлар ўз машиналарини ремонтсиз ишлатишга эришмоқдалар.

— Мен, — дейди Калинин районидаги Охунбобоев номли қўйчилик совхози директори А. Бакиров, — 11 йилдан бери хўжаликка раҳбарлик қиламан. Бу йиллар ичида қўй-қўзиларнинг сони кескин кўпайди. Қўйчилик ҳақиқий даромад манбаи экан. Йилдан-йилга план ва мажбуриятларнинг ошириб бажарилиши туфайли даромад кўпаймоқда. Қисқа вақт ичида 100 минг сўмга яқин соф даромад олдик. Улар ҳисобига эса қишлоқларимиз яна ҳам обод бўлмоқда. Марказий бўлимда 4 та янги отар қурилди. 55 та типовой турар-жой бинолари барпо қилиниб, чўпонлар ихтиёрига топширилди. Маданий-маиший муассасалар мўлжалдагига нисбатан икки баравар кўпайди. Чўпонлар болалари учун ўрта мактаб очилган. Чорвадорларнинг бир қисми 10-синфни битириб, махсус билим юртларида сиртдан ўқимоқдалар. Совхоздан 50 километр узоқликдан водопровод қувури келтирилди. Бўлимларни водопроводлаштириш учун зарур ишлар амалга оширилмоқда. Йўлларни тартибга солиш, асфальт ётқизиш бошланиб кетди.

Хўжаликда Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақа қувончли натижалар беряпти. Гўшт, жун етиштиришни кескин кўпайтириш мажбуриятини олган чўпонлар яқин кунлар ичида юқори семизликда боқилган қўйларнинг бир қисмини гўштга топширишга сўз беришди.

Ҳар бир қўйнинг тирик вазни 55 килограммдан кам бўлмайди. Йил охиригача 570 тонна гўшт тайёрланади.

Айни кунларда чорва қишловини намунали ўтказиш учун кураш қизитиб юборилди. Қамиш, изен, янтоқ ўриш, майдалаш ишлари бўшаштирилмаяпти. Ҳозиргача 2500 тонна хашак тайёрланиб, пресслаб қўйилди. Бу ишда Собир Раҳимов районининг меҳнаткашлари оталик ёрдамларини кучайтирмоқдалар.

М. ҒОЗИЕВ.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

Колхозимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини зўр қизиқиш билан ўрганиб муҳокама қилмоқдалар. Бу ҳужжатда совет кишилари, шу жумладан биз колхозчи деҳқонларнинг бурч ва ҳуқуқларимиз ёркин ифодалаб берилган.

Бу ҳуқуқлардан фойдаланиб келаётган деҳқонларимиз йил сайин яхши натижаларга эришмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалигимизни комплекс механизациялаштириш ишларини жадаллик билан олиб боришда муҳим роль ўйнамоқда. «Давлат комплекс механизациялаш ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш асосида меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида, оғир қўл меҳнатини қисқартириш, бора-бора бутунлай тугатиш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилади» дейилади лойиҳада.

Бундай ғамхўрликка жавобан Октябрь революциясининг шонли 60 йиллик тўйини янги зафарлар билан нишонлашга аҳд қилдик. Барча техника имкониятлари, резервларни сафарбар этамиз ва ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорликни оширамиз. Бизда ерни шудгор қилишдан тортиб, то ҳосилни йиғиштириб олгунга қадар бўлган асосий ишлар техника ёрдамида бажариляпти. Қўл кучи билан қилинадиган ишимиз енгиллашиб, ҳосилга барака кирмоқда.

Ўтган йили пландаги 29 ўрнига 38,5 центнердан хирмон кўтардик. Бу йил ўтган йилда эришилган ютуқларни мустаҳкамлаяпмиз. Колхоз бўйича ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерданга етказишга аҳд қилдик.

Ҳозиргача 700 гектар ердаги пахта 4 марта сифатли культивациядан чиқарилди. Ўсимликнинг ривожини ҳисобга олиб, 500 гектар ердаги ғўзани қўшимча озиқлантирдик. Абдуқодир Бердиев, Мутал Муллажонов, Нишон Турсунбоев сингари механизаторларнинг ишини ҳар қанча мақтасак арзийди. Улар тонг азондан, қош қорайгунга қадар тиним билмайдилар. Механизаторлар тракторни моҳирлик билан ҳайдамоқдалар ва қайтиш, бурилиш жойларидаги ниҳолларнинг пайҳон бўлишига сира йўл қўймайдилар. Ҳозир гектарларда ўртача 125 минг тупдан кўчатимиз бор. Бу ғўза туплари теримгача тўла сақланади.

Биз ўқариқларни қисқақисқа қилиб олдик. Бу — оз сув билан ғўзани вақтида қондириб суғориш имкониятини бермоқда. Далаларда 70 сувчимиз бор. Улар кўп йиллик тажрибага эга бўлган сувчилар. Ишни икки сменада ташкил қилганмиз. Айниқса, тунги суғоришга эътиборни кучайтирдик. Суғориш билан бир йўла экин озиқлантирилмоқда. Шу туфайли ғўзалар серҳосил, машина теримига мос бўлиб ўсмоқда. Ҳозирги ёз чилласида ғўзани қондириб суғориш мўл ҳосил гарови бўлади.

Ҳар кун ғанимат. Вақтнинг қадрига етиб ғўзани алоҳида меҳр-муҳаббат билан парвариш қилишимиз зарур. Ана шундагина кузда баракали хирмон кўтарамиз.

М. ДУСБОЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз раиси.

Ф. МУСАЕВ,
колхоз бош агрономи.

Дунё овози
чет эл хабарлари

АРАЛАШУВ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ИСЛОМОБОД, 4 июль. (ТАСС). Марказий разведка Бошқармасининг Покистонга қарши психология уруши давом этмоқда, деб ёзади «Пакистан таймс» газетаси. Яқинда Американинг «Тайм» журналида эълон қилинган мақола Покистонга қараб отилган сўнгги «ўқлар»нинг бири бўлди. Мана шу ошкора хусумат руҳидаги материалда мамлакатдаги аҳвол тўғрисида сохталаштирилган ёки батамом уйдирма фактлар келтирилган. «Тайм» журналидаги мақола Покистонда Американинг дидига ёқмайдиган режим ўрнига Вашингтоннинг итоатгўй қўғирчоғи бўлган режим ўрнатиш мақсадида АҚШ бошлаган умумий кампаниянинг бир қисмидир.

МАТБУОТ НАЗОРАТ ОСТИДА

ЛОНДОН, 4 июль. (ТАСС). Англия матбуотининг тобора кўпроқ қисми қудратли молия группалари назорати остига тушиб қолмоқда. Ҳозир кундалик газеталар тиражининг 86 процентини тўртта матбуот концерни назорат қилиб турибди. Булар — «Рид интернэшнл», «Ньюс-интернэшнл» «Бивербрук ньюспейперс» ва «Дейли мейл энд женерал траст» концернлари бўлиб, уларнинг биринчиси 40 та капиталистик мамлакат қоғоз, ўрмон, кулолчилик ва бошқа саноат тармоқларини ўз ичига олувчи халқаро бирлашмадир. Кундалик газеталар жами тиражининг 28 процентини назорат қилувчи «Миррор» группаси газеталари шу концернга тегишлидир.

«Ньюс интернэшнл» концернини австралиялик магнат Рупет Мэрдок идора қилади. Англиядаги кундалик газеталар жами тиражининг 27 проценти унга тобе бўлиб қолган. Молия группалари оммавий ахборотнинг бошқа воситаларига, чунончи, телевидениега ҳам ўз таъсирини ўтказаётганлиги матбуот соҳасидаги концентрациялашув жараёнининг ўзига хос хусусиятидир. Масалан, «Рид интернэшнл» компанияси Англиянинг ўрта графликларига танҳо кўрсатув бериш ҳуқуқини эгаллаб олган ва коммерция телевидениесининг энг катта экспортери бўлиб олган «Ассошиэйтед телевижн корпорейшн» концерни акцияларининг бир қисмини сотиб олган.

Англиядаги газета нашриётчилигида давом этаётган концентрациялашув жараёни ғарб пропагандистлари пеш қилиб мақтанаётган «матбуот озодлиги» нақадар ҳавойи бир нарса эканлигини равшан кўрсатиб турибди.

МИСРНИНГ ЭКОНОМИКАСИ ТАНГ АҲВОЛДА

ҚОҲИРА, 4 июль. (ТАСС). Мисрнинг экономикаси илгаригидек чуқур кризис холатида эканлигини расмий кишилар ҳам, матбуот ҳам эътироф қилмоқда. «Ахбор ал-явм» газетасининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг бошларида 400 миллион фунтдан иборат бўлган Миср Араб Республикаси давлат бюджетининг дефицити 6 ой ичида яна 700 миллион фунт кўпайди. Сўнгги статистик маълумотларга кўра, истеъмолнинг ўсиш суръатлари планлаштирилганига қараганда илдамлаб кетган. Айни вақтда сарфланаётган капитал маблағ ҳажми кўзда тутилганига қараганда секин кўпайтирилмоқда.

Миср Араб Республикаси Бош министрининг молия ва иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари Абдил Монейм Кайсуний «Ахбор ал-явм» газетаси мухбири билан суҳбатда чет мамлакатлардан олинаётган қарзлар проблемаларини сира ҳам ҳал қилмаётганлигини таъкидлади. Бу қарзлар бир илож қилиб кун кўриш имкониятини беради. Мисрнинг чет эл банкларидан ғоят қарздор бўлиб қолиш хавфи туғилмоқда. Ажнабий банклар жуда ноқулай шартлар билан, масалан, 6—12 ой муддатга ва 15 ҳамда ундан кўп процент тўлаш шарти билан қарз бермоқдалар. Шундай қарзлар ўтган йилнинг охирига келиб қарийб 2 миллиард долларга етди.

Бош министр ўринбосари Мисрда равшан ва аниқ иқтисодий ривожланиш плани йўқлигини ташвишланиб айтди. У давлат аппаратида бюрократизмни танқид қилди. Бу ҳол чет элдан олинган қарзлар ҳисобига амалга ошириладиган лойиҳаларни кўпинча узоқ муддат тўхтатиб қўймоқда. Чет эллардан юборилган асбоб-ускуналар портлар ва омборларда узоқ вақт ётиб аста-секин яроқсиз ҳолга келмоқда.

Кайсуний, шунингдек ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланмаслик, саноат асбоб-ускуналарига нисбатан беparволик, техникани ремонт қилиш масалаларига эътиборсизлик билан қараш ва шу сингари Миср экономикаси учун характерли бўлган салбий холатларни ҳам уқтириб ўтди. Мана шуларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш вазифаларини бажаришни анча қийинлаштириб қўяди. Миср ҳукумати бошлиғининг ўринбосари бу вазифани ҳозирги вақтда Миср учун «ҳаёт-мамот масаласи» деб атади.

Калинин районидаги «Москва» совхозининг сабзавоткорлари маҳсулот топширишни кучайтириб юборишди. Даладаги ҳосилни йиғиштириб олишда мактаб ўқувчилари ҳам ота-оналарига яқиндан ёрдам беришяпти. Ўнгдаги суратда: (чапдан) ўқувчилардан Р. Ўринова, Х. Азимов ва Х. Исмоиловлар узилган ошлавлагини қопларга жойлашмоқда.

Қ. Мирзакаримов фотоси.

ИЗТИРОБ

ҲИКОЯ

РИСОЛАТ касалхонада кўзини очди-ю, анчагача қаерда ётганини билмади. Зирқираб оғриётган бутун танаси билан бир чайқалдида, қошларини чимириб оғир тин олди. «Қизиқ, бу ерга қандай келиб қолдим» — дея ажабланган ҳолда кўнглидан ўтказди. У бўлган воқеани эслашга ҳаракат қилди.

Рисолат ҳувиллаган уйда, зил бошини ёстиқдан кўтаришга мажоли етмай алаҳсираб ётарди. Қандайдир юмуш билан қўшнисининг қизи Фарида кириб қолди. Қиз унинг аҳволини кўргач, «Тез ёрдам»га телефон қилгани кўчага чиқиб кетди.

Шулар Рисолатнинг элас-элас кўз ўнгида гавдаланади. Шу он палата эшиги очилиб, тўладан келган оқ халатли ёшгина врач йигит кирди. Рисолат хира нигоҳини йигитга тикар экан, аввалига кўзига иссиқ кўринди, кейин чўчиди. Ҳозиргина унинг ўт бўлиб ёнаётган вужудига бир зумда муз югурди.

Қачондан бери юрагини эзиб келаётган ўша йиллар хотираси хаёлида жонланди. Бир куни у пиёлага ўсма эзиб, қошига қўяр, ишдан қайтган раҳматли эри — Исмоил чойдан сўнг газеталарни кўздан кечирарди.

Бир нарса эсига тушди шекилли, Рисолат ўсма қўйишдан тўхтаб бир зум эрига разм солди:

— Ҳеч бўлмаса бугун уй масаласида ЖЭК ка киргандирсиз?! — деб сўради.

Исмоил ўқиётган газетадан бошини кўтариб, кўз қири билан Рисолатга қараб чуқур нафас олди.

— Нега индамайсиз? Оғзингизга талқон солганмисиз? — деди унинг сабри чидамай.

— Йўқ, бормадим, — деди Исмоил совуққина.

— Вой, нега?

— Вақтим бўлмади. Мажлис бўлиб қолди.

— Сиз ўзи шунақасиз! Мажлис, мажлис..., Яхшиси, киришни истамадим деб қўяқолинг-да, шунда осонгина қутиласиз! — деди Рисолат кесатиб.

— Тушунсангчи ахир...

— Э-эй, қўйинг-э, — У эрига тескари қараб, ўзини кўзгуга солди-да, бошини ҳиёл қийшайтириб, яна ўсма қўйишга тутинди.

—Ҳа истамадим,—деди бироздан сўнг Исмоил қўлидаги газетасини узун буклаб хонтахта устига ташларкан. — Ахир ўзинг ўйла, уйимиз ўзимизга етарли бўлса, қайси юз билан у ерга бораман.

— Уйимиз етарли дейсизми? — Рисолат жаҳл аралаш эрига қаради. Қошига қалин қўйилган ўсма икки чаккасидан оқа бошлади.

— Ана қўшнимиз Аҳмаджонларга давлат тўрт хонали данғиллама уй бериб қўйибди. Кўрса кишининг кўзи яшнайди. Бизники-чи, унинг олдида... Одамга бирам алам қиладики...

— Бу сўзларинг эшитган қулоққа яхши эмас, хотин. Аҳмаджон аканинг оиласида етти жон. Яқинда катта ўғлини уйлантирмоқчилар. Шундай бўлгандан кейин давлат кўпхонали уйни уларга бермасдан икки бош бизга берармиди?

— Э, боринг-э, сизга гап уқтириб бўлармиди, — дея Рисолат шартта сўридан тушди-да, тез-тез юриб уйга кириб кетди.

Ўша куни у кечаси билан ўйланиб чиқди. Охири чақмоқ чақнагандай бошига бир фикр келди. «Детдомдан қарамоғимизга бола олсак, балки бизга ҳам кўпхонали уй берар». У ўз фикридан ўзи хурсанд бўлди.

— Қалай, тузукмисиз, хола — врач йигит бемор ётган кроватга яқинлашаркан, кўзлар бир зум тўқнашди. Шундагина йигитнинг юраги «шув» этиб кетди. «Ўша аёлмасмикин» — деган гумон кўнглидан ўтди.

Беморнинг синиқ овози йигит қулоғи остида жаранглади.

— Исмингиз нима, болам?

— Илҳом, Илҳом Каримович, — йигит ҳиссиёт тўлқинини босолмай тутилиб жавоб қилди.

Рисолатнинг киртайган кўзларидан ёш сизиб чиқиб, чаккасидан сирғалиб ёстиққа тушди. Йигит ҳам беморнинг касаллик варақасига кўз югуртирди-ю, бирдан ток урган-дай сесканиб кетди.

— Ҳа, ўша аёл... ўшанинг ўзи...

У ўзининг етимлик йилларини эслади. Етимлар уйида юрганида кўча-куйларда ота-оналар ўз ўғилчаларини эркалатиб, етаклаб олиб ўтганини кўриб қолгудек бўлса, у «нега менинг ота-онам йўқ»,—дея ичичидан эзиларди. Баъзан узун кечалар шу уйда тўлғаниб, мижжа қоқмай чиқар, изтиробли аламлар вужудини ўртарди.

Илҳомнинг шундай қайғули кунларидан бирида Исмоил ва Рисолат уни ўз қарамоғига олди.

Бир куни арифметика дарсида ўқитувчи болаларнинг дафтарларини бирма-бир кўздан кечира бошлади. У тўсатдан Илҳом ўтирган парта ёнида тўхтаб:

— Нега уйга берилган вазифани бажармадинг? — сўради.

Илҳом оҳиста жойидан қўзғалиб, анчагина жавоб беролмай, кўзини ерга қадаганича жим тураверди. Бўғзига бир нарса тиқилгандай бўлди.

— Вақтим бўлмади, — деди бироздан сўнг зўрға.

Ҳақиқатан ҳам унинг дарс тайёрлашга вақти бўлмасди. Рисолат унга тинимсиз иш буюрарди.

— Ҳой Илҳом, молхонадаги қўйлар чанқаб қолдику, жувонмарг ўлгур! Бор, сув олиб кел!

У зўр-базур кўтариб, почаларини шалоббо қилиб, катта челакда сув келтирарди. Аммо Рисолатнинг кечгача: «Ҳой, нега анқаясан, даданг ишдан келадиган вақт бўлди. Бор самоварнинг кулини қоқиб, оловини янгила! Ҳой, ҳовлини супуриб чиқ! Нега бу ерда турибсан? Молхонада қўйлар очидан ўлди-ку, емишни берсанг бўлмайдими?» дея иш буюришдан жағи-жағига тегмасди. Илҳом эса иш билан қандай кеч кирганини билмасди...

Қиш кунларидан бирида оёғида катта калишни судраб, юпқа кийинган Илҳом ўйнагани ташқари чиқди.

Икки қаватли мактаб ёнидаги тепалик иссиқ кийинган болаларнинг қий-чувига тўлганди. Кимдир чана тортар, кимдир коньки учар, яна кимдир яхмалак отиб шодликдан завққа тўлиб қичқиришар, ҳаммасининг чеҳраларида шодлик нашидаси барқ урарди.

Илҳом ҳам ўша болалар даврасига бориб қўшиларкан:

— Жон ўртоқ, чанангни бериб тур, бир учай, — деб бодомқовоқ бир болага ёлворди.

— Ҳадеб менинг чанамда учаверасанми? Ойинг ўзингга чана обермайдиларми? — деб тўнғиллади у чанасини судраб тепаликка чиқаркан.

Илҳом индамай ўксиб нари кета бошлаганди, орқасидан ҳалиги боланинг овози эшитилди:

— Майли уча қол, фақат бир марта...

— Хўп.

Илҳом пича ўйнаб, тезда уйга қайтди. Хонтахта ёнида ивирсиб ўтирган Рисолатнинг кўзи унга тушди-ю, тутоқиб кетди:

— Қаерларда санғиб юрибсан, ер ютгур! Уйдаги ишларни ким қилади. Сенга ўргатаўргата жоним ҳиқилдоғимга келди-ку.

У ўрнидан турди-да, Илҳомга бошдан оёқ разм солди. Калишига кўзи тушиб қулоғидан чўза бошлади.

— Калишингни нега ҳўл қилдинг?!

— ...

— Мен сендан сўраяпман, калишингни нега ҳўл қилдинг?! Ҳе, безраймай ўл! — У жаҳл аралаш Илҳомнинг юзига шапати тортиб юборди.

— Бўлди, кўп ҳиқиллама, овозинг ўчгур,— сўнгра унинг елкасидан нуқиди, — бор, қўйларнинг тагини тозала!

— Бироз исиниб олай-деди у йиғидан қизариб кетган кўзларини жавдиратиб.

— Бор, бор, ўлмайсан,

Илҳом итоаткорлик билан руҳсизгина хонадан чиқиб кетди.

Ўша куни кечаси билан иситмалаб чиқди. Ҳарорати қирққа етди. Ўзини билмай алаҳсирарди. Шундан кейингина Исмоил «тез ёрдам» машинасини чақиришга мажбур бўлди.

15 кун деганда Илҳом касалхонада анча дармонга кириб қолди. Лекин шу вақт ичида на Исмоил, на Рисолат бирон марта ҳам боладан хабар олмадилар.

— Нега ойим келмайди—а? — деб сўради у бир куни врач аёл Ҳакима опадан.

У Илҳомга таскин берди:

— Келади, ўғлим, албатта келади... Орадан чамаси бирон соат вақт ўтгач, врач ҳамширага Илҳомнинг ота-онасидан хабар олиб келишини буюрди.

Ҳамшира у ердан маъюсланиб қайтаркан, Ҳакима опа уни олдига чақириб олди:

— Нима гап ўзи, тинч эканларми?

— Тинч, фақат боланинг онаси: «У менинг ўғлим эмас, уни детдомдан олганман, яна қайтиб детдомга топшира қолинглар. Ихтиёр сизларда. Усиз ҳам ташвишим ўзимга етарли», деди. Боланинг отасини учратмадим, — деди ҳамшира.

Мана шу воқеадан сўнг Ҳакима опа Илҳомни ўз тарбиясига олди.

Ҳакима опа ўзи емай-киймай болани едирди, кийинтирди. Уни вояга етказди, ўқитди.

Мана Илҳом Каримович врач бўлиб ишлаётган бир пайтда, кутилмаган тасодиф юз берди.

Рисолатнинг юрагида тугилиб ётган қайғуси янгиланиб кетди-ю, кўнгли чидаб бўлмас бир изтиробда тўлғана бошлади.

Бундан беш йил аввал эри Исмоил дардга чалиниб тўшакда ётиб қолди. Кўп ўтмай вафот этди. Ана шунда Рисолат ёлғизликнинг нақадар мудҳишлигини чуқур ҳис қилганди. Эри вафот этгандан бери у ёлғиз бир армон билан яшарди. «Нега ўшанда бевафолик қилдим! Балки, ўша бола бўлганида, ҳозир кунимга яраб қолармиди. Қариган чоғимда тепамда суянчиғим бўлса, дунёдан беармон кўз юмган бўлардим», дерди.

Беш йил бурун юрагининг бир бурчида уйғонган туйғулари ҳозир бирдан туғён урди-ю, кўзларидан қайноқ ёш қуюлди.

Улуғбек МУСТАФОҚУЛОВ.

МУЗ ТОҒ КЕЛТИРИЛАДИ

ҚОҲИРА, 2 июль. [ТАСС мухбири]. Саудия Арабистонида азалдан ичимлик сув танқис бўлиб келади. Мана шунинг учун ҳам Антарктиданинг совуқ сувларида каттакон сузувчи муз тоғини топиб, уни жазирама Арабистон соҳилларигача ўн тўрт минг километр масофада шатакка олиб келтириш лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Принципиал жиҳатдан олганда Антарктида муз тоғларини олис масофага элтиш янги бир гап эмас. Шу асрнинг бошларидаёқ, масалан, Чилининг Валпараисо порти айни шундай усул билан сув оларди. Лекин ўшанда муз тоғларининг кичик бир парчаларигина ҳайдаб келтирилган бўлса, ҳозир гап вазни 100 миллион тоннага борадиган ҳақиқий улкан муз тоғи тўғрисида бораётир. Бундай Айсбергнинг узунлиги салкам икки километр, эни 300 метр ва бўйи 250 метрга бориши керак.

Франция фирмаларидан бирига лойиҳани техника жиҳатидан рўёбга чиқариш вазифаси топширилди. Шатак арқонларини боғлаш учун муз тоққа катта-катта пўлат қозиқлар қоқилади. Торпедалар ва қизитилган электр кабеллар воситасида муз тоғининг олди қисми шатакка олиш учун қулай денгиз кемасининг бурни қиёфасига келтирилади.

Муз тоғини ташиётганда сув нобудгарчилигини мумкин қадар қисқартирмоқ учун унинг қуйи, сув ости қисми пластик ғилоф билан иҳота этилади, уст қисмига эса махсус бортлар қурилади ва у эриган сувнинг океанга оқиб кетишига йўл қўймайди.

Инженерларнинг хом ҳисобларига кўра, айсберг Антарктидадан Бобилмандаб бўғозига қадар етиб келгунча вазнининг 20 процентчасини йўқотади. Лекин шунда ҳам у Саёз бўғоздан ўтиб Қизил денгизга эсон-омон кириб олиш учун анча катталик қилади. Шунинг учун ҳам келтириладиган муз тоғини бир неча бўлакка кесиш мўлжалланади. Шу бўлаклар Саудия Арабистонининг Жидда портига келтириб турилади. Бошқа бир варианти ҳам бор. Бунга кўра Айсберг Арабистоннинг жанубий соҳилларида қолаверади ва ундан эриб тушадиган сув қувурлар орқали тегишли жойга юборилаверади.

Ушбу лойиҳани амалга ошириш Саудия Арабистони учун каттагина пулга — 100 миллион долларга тушади. Шунга қарамай Антарктидадан 80 миллиард литр зилол сув келтириш уни денгиз сувидан чучуклаштириб олишга қараганда анча арзонга тушади.

А. СУРИКОВ.

БОЛГАРИЯ. Қора денгиз бўйига жойлашган «Қуёшли соҳил» курортида анъанавий халқаро «Олтин Орфей» болгар қўшиқлари фестивали бўлиб ўтди. Унда жаҳоннинг 35 мамлакатидан келган ижрочилар иштирок этди. Суратда: фестиваль лауреатлари (чапдан ўнгга) Энцо Гузман (Мальта), Роза Римбаева (СССР), Аня Вирбанова (Болгария), Бетти Мисиего (Испания).

БТА—ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● РЕКЛИНГХАУЗЕН. Бу ерда Германия Коммунистик партиясининг марказий органи — «Унзере цайт» газетасининг байрами тугади.

Байрамда Рурнинг кўпгина саноат марказларидан, мамлакатнинг ҳамма ўлкаларидан келган ГФРнинг юз минглаб аҳолиси қатнашди.

Байрам Германия Компартиясининг ва унинг бош газетасининг меҳнаткашлар оммаси билан алоқаларини мустаҳкамлаш белгиси остида ўтиб, Ғарбий Германия коммунистларининг программаси тинчлик учун ва меҳнаткаш халқнинг ҳаётий манфаатлари учун кураш программаси эканлигини яққол кўрсатди.

● ЛОНДОН. Атроф муҳит масалалари билан шуғулланувчи министрлик маълумотларига қараганда, Англияда яшаш учун мутлақо яроқсиз бўлса ҳам, аммо одамлар кўчириб киритилган 794.000 уй-жой бор. Мамлакатдаги 3 миллиондан ортиқ уй-жой биноси ҳали ҳам энг оддий коммунал қулайликлардан маҳрум.

«Файнэшнл таймс» газетасининг далолат беришича, мамлакатнинг шимолий ва шимоли-ғарбий районларида уй-жойларнинг аҳволи айниқса ҳалокатлидир. Бу районлардаги биноларнинг 16 процентгача бўлган қисми тезликда капитал ремонт қилишга муҳтож ёки бузиб ташланиши лозим.

● ВАШИНГТОН. АҚШ ҳукумати пулнинг қадрсизланишига ва ишсизликка қарши жангда мағлубиятга учраётганлиги равшан кўриниб турибди. Президент Ж. Картернинг конгрессга йўллаган иқтисодий маълумотномасида уқтириб ўтилишича, бу йил истеъмол молларининг нархи 6,9 процент кўтарилди. Келгуси йили эса 6,1 процент ошади.

Бу рақам пул қадрсизланиши суръатлари хусусида илгари қилинган расмий таҳминлардан анча ортиқдир. Бу йил, дейилади маълумотномада, ишсизлик 7 процент даражасида сақланади.

АҚШнинг молиявий мушкулотлари федерал бюджет камоматининг ўсишида ўз ифодасини топмоқда. Ҳукуматнинг янги тахминларига кўра, 1978 молия йилида бюджетнинг камомати 61,5 миллиард долларга етади.

● ЖОРЖТАУН. Гайанада мамлакат қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг маркази — Атлантика соҳилида яхлит ирригация системасини барпо этиш плани ишлаб чиқилиб, муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Кейин — Гроув районида системанинг биринчи навбатини ишга туширишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Учта кучли насос станцияси ишга туширилди.

(ТАСС, 4 июль).

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

✦ ЁҚУТИСТОН АССР. Кичик БАМ — Тинда-Беркакит темир йўл тармоғи қурилиши юксак суръатлар билан олиб борилмоқда. Темирйўл магистрали қурилишининг кўп сонли отряди бу трассани Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача тугаллаш учун ғайрат қилмоқда. Суратда: СМП—577 йўл ётқизиш участкасининг бошлиғи А. Челноков (ўнгда) ва участка мастери П. Ионтьев.

С. Беляев фотоси.

✦ МАРИ АССР. Иошкарола витамин заводининг препаратларига талаб катта. Суратда: аппаратчи Галина Волкова тайёр маҳсулот намуналарини намойиш этмоқда.

Е. Логвинов фотоси.

✦ КУЙБИШЕВ. Волгада туристик мавсум бошланди. Россиянинг бу улкан сув йўлида ҳозир ҳаракат янада жонланган. Минглаб дам олувчилар, чет эллик туристлар теплоходларда дарё бўйлаб сайр этмоқдалар. Суратда: Волгада сайр.

Ю. Белозеров фотоси.

(ТАСС фотохроникаси)

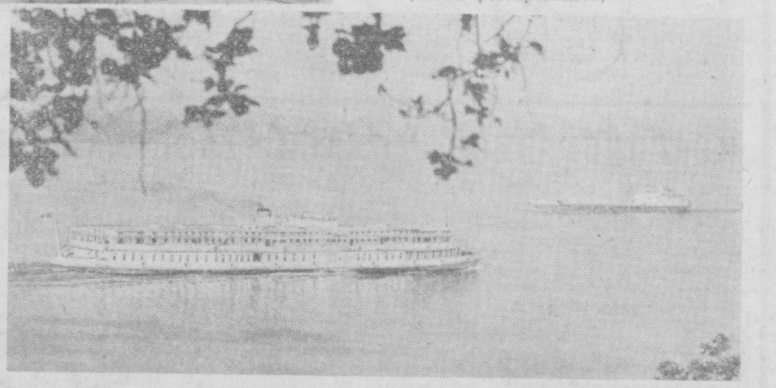

УСТОЗЛАР

Юсуф ШОМАНСУР

(ДОСТОН-ҚАСИДАДАН ПАРЧА)

Шоир Ю. Шомансур янги достон ёзди. Бу асарда совет даврида яшаб халққа хизмат қилган ўзбек санъаткорлари ҳаёти, кураши тасвирланади. Асар шартли сюжет; мажозий йўналишда ёзилган бўлиб, лирик қаҳрамон марҳум дўсти, шоир Хайриддин Салоҳ билан учрашади, унинг кўмагида устозлар ҳузурига йўл олади. Қуйидаги парчада Ойбек билан мулоқот берилган.

Хайриддин тортинма, йўл бошла дадил,
Қанча улуғ бўлса шунча камтарин,
Қанча доно бўлса шунча соддадил,
Кўрмадим инсоннинг ундоқ дилбарин.
Аммо қотиб қолдим ёнида туриб,
Салобати босди, салом бердим лол.
Жингала сочлари қўнғироқ бўлиб
Елда тўлғонарди, кўзларда хаёл.
Табиат Ойбекка талантдай ҳуси,
Талантнинг кўзидай кўз этмиш ато.
Ва уни қайтариб олмоқлик учун
Ўзининг ҳам кучи етмапти ҳатто.
Тили бурролар кўп ҳаётда, ҳайҳот,
Ойбек - чи, сўзлолмас эди кўп равон,
Ичдан тошган ҳислар, ранглар — гирдибод,
Кувурга сиғмаган шаршарасимон.
Тап-тап деразага ўзини урган,
Тўшлари қонаган бургут мисоли,
Ойбек фикрлари қалбдан югурган
Бош сари... бош сари... парвоз қилгали...
Ҳозир сўз бошлади устознинг ўзи,
«Роман ёздингизми?» — сўради калта.
Истарди ўзбекнинг ҳар қора кўзи
Насримизда ютуқ қозонса катта.
Шундоқ ҳолатда ҳам яратдингиз шеър,
Айтмоққа тил заиф, ёзмоқ учун қўл.
Зарифа опанинг меҳридай меҳр
Яна туғилармi?— Етмайди ақл.
У инсонни фақат аёл, ёр демоқ
Ва ёстиқдош демоқ қашшоқ бир таъбир.
Навоийни қилиб кўйгач тоқ, бўйдоқ,
Ишқ бахтин Ойбекка берганми тақдир?
Ойбек юрагига қалам — най қўйиб
Куйларини аста суғирган опа.
Керагида жонин бергандир тўйиб,
Хали дунёда йўқ бунақа шифо.
Қани «қаҳрамонлик тинч турмушда йўқ,
Қаҳрамонлик жангда» деганлар борми?
Қайси баҳодирлар булардан ортиқ,
Бундай мард севгини кўрганлар борми?
Умр вафо қилса, салобатингиз
Бошқача бўларди тантаналарда.
Ўзингиз ҳам армон билан кетдингиз,
Кўзга ёш олдик кўп шодиёналарда.
Навоийни шунча улуғладингиз
Жаҳоншумул асар битиб шаънига.
Афсуски, тўйида бўлолмадингиз,
Яшай олмадингиз икки ой... нега?...
Ҳа, музей очилди гўзал, муҳташам,
Кўзимизда энди улуғ дастхатлар.
Аён турар недир: ўзбек ва олам.
Аён ўтмиш, тарих, бахт-у даҳшатлар.
Дарвоза олдида Навоий турар,
Ўзингиз кўп марта кўрган бир ҳайкал.
Икки ёндан энди уни қўриқлар
Ўртоқ классиклар сурганча хаёл.
Шуларнинг ичида турибсиз ўктам,
Тирик бўлсангиз-чи, (Икки ой не гап?)
Хур Зарифа билан босиб уч қадам
Ўзингизни кўрар эдингиз: «ажаб?!»
Гражданин, мухлис, ёниқ шеърпараст
Сифатида дадил айтай домлажон:
Ҳайкал билан тирик туриб роппа — рост
Бўй ўлчаш ҳаққингиз эди бегумон.
Тилингизни мажруҳ қилганлар тирик,
Истардим кўрсинлар кўрганингизни.
Бу дунёда омон, соғ бўлатуриб
Мангулик шавқини сурганингизни.
Ҳар ким меҳнатига яраша кўрсин,
Тиригида олиб кетсин ҳаққини.
Орқасидан нутққа кўмиб обрўсин
Бузмоқ шарт эмасдир осмон тоқини.
Ойбек ака! Ризо кетдингиз аммо,
Ҳатто рақибларга уймасдан қовоқ.
Кўрдингиз, Сизни ҳам кўрдики дунё,
Хокингиз туфайли қутлуғ бу тупроқ.
Навоийни тирик кўрмоқ армони
Икки дунёда ҳам Сизни этмас тарк.
Шундоқ экан, бўлмай туринг Сиз фоний,
Сиймоси бир нафас этажакдир ярқ.
Абадий уйқуга қўймай туринг бош,
Зарифа опани сўраманг бу гал.
У ёруғ дунёда тўкмоқда кўз ёш
Ўн тўққиз жилдликни жам этиб тугал.
Мен эса Хайриддин Салоҳни топай,
Шайхзода домлам ҳам қолгандир кутиб.
Борай, узр сўраб, остона ўпай.
Безовтадир балки хабар эшитиб.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДА

ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йили учун

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕТАЛЛАР БЎЙИЧА УНИВЕРСАЛ ТОКАРЛАР ВА УНИВЕРСАЛ ФРЕЗЕРЧИЛАР, УЧУВЧИ АППАРАТЛАРНИ ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, ЁҒОЧ ИШЛАРИ БЎЙИЧА ДУРАДГОРЛАР.

Ўқиш муддати — 3 йил.

ЎҚИШГА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТЛИК ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Шаҳарнинг четки қисмидан келувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАҚИДА АТТЕСТАТ ВА КАСБЛАРИ ҲАҚИДА ДИПЛОМ ОЛИБ В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШГА БОРАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртлари ва техникумларнинг сиртқи ҳамда кечки бўлимларига конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

ЎҚИШЛАР ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН ФАН КАБИНЕТЛАРИДА ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар заводдан бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Бундан ташқари билим юртида спорт майдонлари муҳайё, қуйидаги спорт секциялари ишлайди: бокс, эркин кураш, футбол ва авиамоделчилар, фото, радио ҳамда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мавжуд.

Ўқувчиларнинг дам олишлари учун Чимён атрофида махсус дам олиш лагери бор.

Шунингдек, ўқувчилар ўқиш даврида бепул уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасида ишлаган иш ҳаққининг бир қисми билан таъминланадилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисида ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, медицина картаси (тасдиқланган), турар жойидан справка, 4х5 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, Т—2 формадаги шахсий карта.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Генерал Петров кўчаси, 329-уй (20-трамвай ва 30-автобуснинг «166-билим юрти» бекати), қабул комиссияси.

СПОРТ

ЯНГИ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Запорожьелик енгил атлетикачи Владимир Яшченко баландликка сакраш бўйича жаҳон рекорди ўрнатди. У Ричмондда СССР—АҚШ командалари ўртасида ўтказилган учрашувда иштирок этиб, 2 метр 33 сантиметр баландликдаги планкадан сакраб ўтди.

Бундан 20 йил муқаддам, 1957 йилда баландликка сакраш бўйича совет спортчилари ўртасида биринчи бўлиб Юрий Степанов 2 метр 16 сантиметр натижа билан жаҳон рекорди автори бўлган эди. Сўнгра америкалик Жон Томас ва Валерий Брумеллар рекордни 2 метр 28 сантиметрга етказишди. 1973 йилдан бошлаб эса рекорд Дуайт Стоунз (АҚШ)га қарашли бўлиб 2 метр 32 сантиметрга тенг эди.

Мана ниҳоят тўрт йиллик танаффусдан сўнг совет спортчиси Владимир Яшченко баландликка сакраш бўйича жаҳон рекордини мамлакатимизга қайтарди. 18 ёшли бу спортчининг келажагига мутахассис ва тренерлар катта умид боғлашмоқда.

БУГУН НАВБАТДАГИ ТУР

Бугун мамлакат футбол чемпионатининг биринчи лигаси қатнашчилари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишади. «Пахтакор» «Колхозчи» командасини қабул қилади. Пешқадам Минск динамочилари «Таврия» билан учрашади. Учинчи ўринни эгаллаб турган «Нистру» «Звезда» меҳмони бўлади. Пойтахт спартакчилари Оржоникидзелик клубдошлари билан куч синашадилар.

Бугунгача командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

«Динамо» [Мн]	16	24—5	25
«Пахтакор»	17	22—9	22
«Нистру»	16	20—14	21
«Таврия»	16	19—9	20
«Кузбасс»	16	26—17	20
«Спартак» [М]	16	28—21	20
«Уралмаш»	16	26—23	20
«Терек»	16	29—18	18
«Помир»	17	20—19	17
«Торпедо»	17	14—18	17
«Шинник»	16	19—18	16
«Колхозчи»	17	18—27	15
«Металлург»	16	11—16	14
«Динамо» [Л]	16	17—23	13
«Спартак» [И-Ф]	16	16—22	13
АСК	16	12—19	13
«Кривбасс»	16	19—25	11
«Спартак» [Ор]	16	17—25	11
«Рубин»	16	15—28	11
«Звезда»	16	9—25	7

«ЎЗИМИЗНИ ХУДДИ УЙДАГИДЕК ҲИС ҚИЛАМИЗ»

ҲОЗИР Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида кўпгина хорижий студентлар таҳсил кўрмоқда. Улар Куба, Конго, Гвинея, Судан, Сурия, Яман, Жазоир, Вьетнам Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатлардан келган йигит-қизлардир.

Талабалар, қайси миллат вакили бўлишидан қатъи назар бир оила фарзандларидек аҳил яшаётганини кўриб, ҳавасингиз келади. Олий ўқув юртининг ётоқхонасида ГДРлик толиби илмлар билан суҳбатлашдик.

— Студентларимиз фақат «аъло» ва «яхши» баҳолар билан ўқимоқдалар, —дейди механика факультети студенти Петра Ульрих. —Уларнинг барчаси Озод Немис Ёшлари Союзининг аъзосидир, ГДРлик студентлар ўртасида 1975 йили «Социалистик студентлар коллективи» деган фахрли унвон таъсис этилган эди. Ана шу номни олиш учун анъана бўлиб қолган мусобақага қўшилиб, аъло ўқияпмиз, жамоат ишларида актив иштирок этаяпмиз. Бу биз студентларнинг Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллик тўйига муносиб тухфамиз бўлади.

Чет эллик студентлар бўш вақтларини жуда сермазмун ўтказадилар. Улар олий ўқув юртлари, мактаблар ва ётоқхонада тез-тез уюштириб туриладиган интернационал дўстлик кечаларида иштирок этадилар. Коллектив бўлиб театр ва музейларга борадилар.

Кенг ва ёруғ қироат заллари ётоқхонадагиларнинг ихтиёрида. Бу ерда улар ҳар доим марказий газета-журналлардан, кўп миллатли совет адабиётининг М. Горький, Н. Островский, М. Шолохов, Ч. Айтматов, Ғ. Ғулом, А. Қаҳҳор ва бошқа улкан намояндалари асарларидан баҳраманд бўлишяпти.

«Меҳмондўст ўзбек халқи орасида биз ўзимизни худди уйимиздагидек ҳис қиламиз», дейишади хорижий студентлар.

М. АКБАРОВ,
ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси.

САМАРҚАНДГА САЁҲАТ

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг кимё-технология ва нефть-газ факультетлари студентларидан бир группаси Самарқандга саёҳат қилишди. Студентлар жаҳондаги тарихий ёдгорликлар орасида муносиб ўрин эгаллаган Самарқанд обидаларининг тарихи ва қурилиши билан танишиб, катта таассуротлар билан қайтишди. Студентлар Бухоро, Хоразм, Наманган областларига саёҳат қилишга ҳам тараддуд кўришмоқда.

Республикамиз шаҳарлари бўйлаб экскурсия ташкил этишда институт партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари яқиндан кўмаклашмоқда. Ўқув юртида яна бир яхши анъана бор. Иттифоқимизнинг турли шаҳарлари ва Ўрта Осиё республикалари олий ўқув юртларида таълим олаётган ёшлар республикамизга саёҳатга келишса, политехника институти студентлари уларга ҳамроҳ бўлиб, гўзал Тошкент билан танишишда экскурсоводлик қиладилар.

Ш. НУРУЛЛАЕВ.

ТОҒЛАР ВА ДАРАЛАР ОША

(Туризм)

ЭКСКУРСИЯ группаси тайёр. Бу гал 20 кишидан иборат. табиат шайдоларини туристик базанинг катта инструктори Нурғали Кумсалиевнинг ўзи сафарга олиб чиқади. Улар йўл халталарини елкаларига осиб тоғ бағирлаб олис сафарга жўнашди. Қанча ичкари юрилган сайин манзара шунча гўзаллашиб бормоқда. Тоғ этаклари ва ёнбағирлари ям-яшил. Бу ердаги турфа дарахтлар ҳар бир саёҳатчида қизиқиш уйғотади. Чунки улар бу дарахтларнинг кўпини биринчи марта кўришмоқда. Зеро, бу водийда биринчи марта кўраётган нарсалар жуда кўп. Айниқса шаҳардан ташқарига дастлабки марта чиққан ёш саёҳатчилар учун қизиқ нарсалар бир дунё. Тоғнинг гўзал манзараси, чўққилардаги кўзга яққол ташланиб турган оппоқ қор нафасини димоққа келтириб уфураётган майин, салқин шабада, ҳар қадамда учраб турган муздек ва мусаффо булоқ сувининг шифобахш хусусияти-ю ўзгача таъми — булар барчаси киши кайфиятига ажойиб таъсир кўрсатади. Ғалағовур шаҳар шовқинидан, иссиғи шундоқ юзга уриб турадиган шаҳар асфальтидан олисда юрган саёҳатчилар ўзларини бутунлай бошқа бир оламда ҳис этмоқдалар. Табиат манзараси ҳаммага завқ-шавқ бағишламоқда.

— Мен Кавказнинг оромгоҳларида ҳам кўп марта бўлганман,— дейди Камол Шерғалиев.— Чимёнда эса биринчи марта бўлишим. Ростини айтаман, бу ер марказий курорт жойлардан асло қолишмас экан...

— Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ деб шуни айтадилар-да.— унга жавоб қайтаради Ғулом Ғафуров — Қайси бир олим ҳам Бўстонликнинг гўзаллиги ва шифобахшлиги жиҳатидан Кавказ ўлкасидан қолишмаслигини айтган...

Камол Шерғалиев Бутуниттифоқ «Технолог» илмий техника бирлашмасининг технологи, Ғулом Ғафуров эса Тошкентдаги 1-босмахонанинг ходими. Бугунги экскурсия иштирокчилари Тошкент шаҳридан ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан келган турли касб эгаларидан иборат.

Тонг саҳарда чиққан группа пешинга яқин 12 километр йўл босиб Белдирсойга етиб келди. Улар бу ерга қадам ранжида қилишлари билан бутун чарчоқлари тандан кўтарилиб, ҳанг-манг бўлиб қолишди: Белдирсойнинг суви алоҳида-алоҳида табиий ванналарга бўлинган. Экскурсиячилар дарҳол кийим бошларини ечиб ўзларини сувга отишди. Бироқ Белдирсой суви тоғдаги бошқа сувлардан бутунлай фарқ қилар экан—илиқ. Шунинг учун ҳам бу ванналарни мармар ванна деб аташар экан. Белдирсой сувининг жуда кўп шифобахш хусусиятларини олимлар эътироф этишган. Бу ерда ҳар йили ёз мавсумида «Чимён» туристик базасига келган юзлаб кишилар ҳордиқ чиқаришади, эртадан-кечгача табиий ванналарда мириқиб дам оладилар. Фақат озгина истак ва қалбда иштиёқ бўлса бас—туристик базанинг 20 инструкторидан бири истаган пайтда экскурсиячиларни хохлаган жойларига «етаклаб» боришади

«Чимён» туристик базасининг атрофида бундай қизиқарли ва хушманзара даргоҳлар жуда кўп ва мана шу жойларнинг ҳаммасига экскурсияларга чиқиш мумкин. Жумладан, Гуликам дара Белдирсойдан фарқли ўлароқ муздек сувли шаршараларга бой. Туристик базадан 15 чақирим узоқда жойлашган. Бу дарада Ўзбекистон шароитида камёб ҳисобланадиган қайинзор мавжуд Оппоқ танли осмонўпар қайинлар маскани тоғлар ёнбағрида ажойиб манзара касб этган.

Бундан ташқари, 3 кун лик экскурсияда Обираҳмат яқинидаги Пальтов тоғига бориш мумкин. Бу жойнинг номи «муқаддас сув» деган маънони англатади. 40 метрлик шаршара шовқини ва ундан ён атрофга таралиб турган муздек оромбахш ҳаво нафаси бир пайтлар бу жойни илоҳийлаштириб, муқаддас деб аташга омил бўлган бўлса ажабмас...

Обираҳматдаги ибтидоий одамлар ғори ҳар бир экскурсиячида катта қизиқиш уйғотади. Бу ғорга ёлғиз оёқ йўлли кўприк орқали ўтилади. Ибтидоий одамлар ғорига фақат мамлакатимиздан эмас, балки жаҳоннинг жуда кўп йирик шаҳарларидан сайёҳлар, катта-катта олимлар келишган. Чунки бу ерда ана шу ибтидоий одамларнинг устахонаси топилган. Бу устахонада эса ўша давр кишиларининг тошдан ясалган жуда хилма-хил ов қуроллари сақланиб қолган...

Бундан ташқари, Четкумбел тоғидан ҳам ниҳоятда қизиқарли таассуротлар билан қайтиш мумкин. Бу ерда тош замонида яшаган одамлар қояларга ўйиб солган оҳу, айиқ ва бошқа ёввойи ҳайвонларнинг расмлари ҳозиргача сақланиб қолган. Шунингдек, Нурек ота, Оқсоқ ота, Қора арча деб аталган масканларда ҳам мириқиб ҳордиқ чиқариш ва табиатнинг ўзига хос кашфиётларидан баҳраманд бўлиб қайтиш мумкин. Бу манзилгоҳларда чўмилиб, офтобда қорайишнинг ҳам гашти ўзгача Шунингдек, балиқ овлайдиган сув ҳаввазалари ҳам мавжуд.

Чимён туристик базасида мамлакатимизнинг жуда олис бурчакларидан ҳам табиат ихлосмандлари келиб меҳнат отпускаларини мароқли ўтказишмоқда. Жумладан. айни кунларда бу ерда Челябинск, Магадан, Анадирь, Норильск, Воркута, Архангельск, Мурманск каби олис шаҳарлардан келган туристлар ҳордиқ чиқаришмоқда.

Туристик базада бирйўла 400 киши дам олиш мумкин. Бу даргоҳ 15-майдан 15-октябргача узлуксиз ишлаб туради. Дам олувчилар ва экскурсия иҳлосмандлари учун барча шароитлар муҳайё этилган. Экскурсияга чиқувчилар сафар халтаси ва зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланадилар. Бундан ташқари, оилали дам олувчилар учун ҳам 2—3 ва 4 кишилик коттежлар мавжуд.

Ҳордиқ чиқарувчиларга каттагина шинам ошхона намунали хизмат кўрсатмоқда. Бош ошпаз Юлия Александровна Степанова 40 йилдан буён шу касбда меҳнат қилиб келаётган фидокор аёл. Юлия Александровна Улуғ Ватан урушининг бошидан охиригача фронтда хизмат қилди, кўкси жанговор тақдирномаларга тўлиб қайтди. Шундан кейин Бўстонлиқ район умумий овқатланиш бўлимида узоқ йил меҳнат қилди. 1974 йилдан бери эса «Чимён» туристик базасида табиат ошиқларига ширин-шакар таомлар тайёрлаб беришга бошчилик қилаяпти. Ошхонада икки сменада 19 киши ишлайди. Улар ҳар куни ўртача 400 кишига нонушта, тушлик ва кечки овқат тайёрлашади. Ошпаз Мажид Икромов, шогирдлар Тоҳир Қорабоев, Фахриддин Йўлдошев, Равшан Турсунбоевлар ўз касбларини дилдан севган пазандалардир.

Туристик базада турли хил спорт мусобақалари ҳам мунтазам ўтказиб турилади. Жумладан, ўтган ҳафтада бу ерда жойларни аниқ мўлжалга олиш бўйича Тошкент шаҳар ёшлар мусобақаси бўлиб ўтди. Унда шаҳарнинг Ҳамза районидан ташқари барча районларидан йигит ва қизлар қатнашишди. Саккизта команда ўртасида икки кун давомида бўлиб ўтган бу беллашувда Чилонзор райони ёшлари биринчи ўринни, Ленин райони командаси иккинчи ва Сергели район командаси учинчи ўринни эгаллади. Мусобақага туристик базанинг катта инструктори Нурғали Кумсалиев судьялик қилди. Н. Кумсалиев ёш бўлишига қарамай, туристик базанинг ветерани ҳисобланади. У В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети география факультетини 1961 йилда тугатганидан буён шу ерда ишлаб келяпти.

Айни жазирама кунларда сўлим тоғлар бағрида ҳордиқ чиқаришга не етсин? Тоғлар ва даралар оша экскурсияларга чиқиш эса ундан ҳам гаштли...

Б. ПУЛАТОВ,
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ПОЙАФЗАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА
тайёрловчилар, пойафзалларни қолиплардан туширувчилар, қолипловчилар, околачивальщиклар, шершевалчилар

КЕРАК

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА ЗАВОДИГА
синовчилар, яримўтказгич асбобларини йиғувчи ва пайвандловчилар, штамповкачилар, лудилчилар, токарлар, слесарь-асбобсозлар, ремонтчилар, сантехниклар, тунукачилар, фрезерчилар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, чархловчилар, силлиқловчилар, созловчилар, аппаратчилар, ўт ёқувчилар, совутувчилар, электромонтёрлар, электр-газ пайвандчилар, дурадгорлар, фаррошлар, ёрдамчи ишчилар, инженер-механиклар

КЕРАК

«ВИСОТСТРОЙ»НИНГ 11-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА
электр пайвандчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар
Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

КЕРАК

«УЗБЕКЭНЕРГОРЕМОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИГА
слесарлар, пайвандчилар

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси 4-уй, 3-подъезд, 5-хона. Ишга жойлаштириш бўйича марказий ва район пунктлари.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 11.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.15 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — Н. А. Некрасов ва рус халқ қўшиғи. 16.25 — Биз табиат билан танишамиз. 16.50 — «Цивиль лақабли кучукчанинг саргузаштлари» (бадиий фильм, 3 ва 4 серияларн). 17.45 — «Ихтирочи». 18.15 — Горнчилар қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Спортлото. 19.25 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.35 — Концерт. 20.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига «Совет Қирғизистони». 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Андрониников сўзи». «Тагиль топилмаси». 23.35 — Ҳужжатли фильм. 00.05 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун фильм. 12.35 — Ҳужжатли фильм. 13.25 — «Адмирал Нахимов» (бадиий фильм). 18.30 — Пионерлар уйида. 19.00 — Қуёшли ўлкам маршрутлари. 19.30 — СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Куйла дилкаш дуторим. 20.30 — Футбол. «Пахтакор» — «Колхозчи» (2-тайм). 21.15 — Ахборот. 21.35 — «Қизлар рақсга тушади». 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Партком секретари» бадиий фильм. (1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.15 — «Болалик, балоғат ёши, ёшлик (телеспектакль, 3-қисм). 20.45 — Янгиликлар. 21.05 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Мангу барҳаёт». 21.35 — Химия.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Муҳаббат ёзи (катта зал), Аёл ва иблис (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Сиздан угина, биздан бугина — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Қадрсиз киши — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Чўзилган иш — «МОСКВА» (14, 16, 18, 19.30 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Сиздан угина, биздан бугина — «ФЕСТИВАЛЬ» (21, 22.30).

Тузоқ-ўрдак — «ХИВА» (21, 22.30).

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР АТРОФИДА ЯШАЙДИГАН АҲОЛИГА ТРАНСПОРТ ХИЗМАТИ КЎРСАТИШНИ ЯХШИЛАШ МАҚСАДИДА

«ЖУМАБОЗОР — ҚУЙЛИҚ» МАРШРУТИ «РЕВОЛЮЦИЯ ХИЕБОНИ» АВТОСТАНЦИЯСИГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ.

«ТАШОБЛАВТОТРЕСТ».

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 01526. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. 1656.